ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ

(ಯಜುರ್ವೇದ ಹಾಗೂ ಋಗ್ವೇದ ರೀತ್ಯಾ)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ವೇ. ಬ್ರ. ಶ್ರೀ ಅನಂತಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು
ಯಜುರ್ವೇದ ಘನಪಾಠಿಗಳು

ಮತ್ತು

ವೇ. ಬ್ರ. ಶ್ರೀ ಗುಂಡಭಟ್ಟರು
ಋಗ್ವೇದ ಘನಪಾಠಿಗಳು

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು
ಸ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀ ಗುರು ಸಂಕಣ್ಣಾರ್ಯಾಶ್ರಮ
(ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನ)
ನಂ. 59, 3ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು- 560 028.

ಅಗ್ನಿ ಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ	-	ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದ ಹಾಗೂ ಯಜುರ್ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದಂತಹ ಪ್ರಯೋಗ ಗ್ರಂಥ
ಪ್ರಕಾಶಕರು	-	ಶ್ರೀ ಗುರು ಸಂಕಣ್ಣಾರ್ಯಾಶ್ರಮ ಟ್ರಸ್ಟ್ (ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನ) ನಂ. 59, 3ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 028. ದೂರವಾಣಿ : 6769210
ಎರಡನೆ ಮುದ್ರಣ	-	1000 ಪ್ರತಿಗಳು - 10-11-2002
ಮೊದಲನೆ ಮುದ್ರಣ	-	1000 ಪ್ರತಿಗಳು - 01-09-2000
ಬೆಲೆ	-	ರೂ. 80-00 (ರೂ. ಎಂಬತ್ತು ಮಾತ್ರ)
ಮುದ್ರಕರು	-	ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಮಾರುತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ನಂ. 76/59, 3ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, 6ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 028 ದೂರವಾಣಿ : 6766342.

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ

ಅಗ್ನಿ ಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಮ್ಮ ವೇದಾಧ್ಯಯನದ ಗುರುಗಳಾದ ವೇ॥ಬ್ರ॥ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ತಮ್ಮ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಗೃಹಸ್ಥರು ನಡೆಸಲು ಸೂಕ್ತ ಪುರೋಹಿತರ ಕೊರತೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಗೃಹಸ್ಥರು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬಹು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿ ನಿರತರಿಗೂ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ವೇ॥ಬ್ರ॥ಶ್ರೀ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದರೂ ಹಿರಿಯರ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ಸುಮಾರು 11 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರದ ಸಾಯಿಬಾಬಾ ಮಂದಿರ, ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನ .ಮತ್ತು ಜಯನಗರ 3ನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಅವರಿಂದ 100ಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಶಿಷ್ಯರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಅನೇಕರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅಗ್ನಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ ಪುಸ್ತಕವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಬಹುಶಃ ಇದೇ ಪ್ರಥಮವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. **ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪುಣ್ಯಾಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.** ಆಸ್ತಿಕ ಮಹಾಜನರು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಸಂಗ್ರಾಹಕರ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ವೇ॥ಬ್ರ॥ಶ್ರೀ॥ ಶ್ರೀ ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ಯಜುರ್ವೇದ ಘನಪಾಠಿಗಳು ಮತ್ತು ವೇ॥ಬ್ರ॥ಶ್ರೀ॥ ಶ್ರೀ ಗುಂಡಭಟ್ಟರು ಋಗ್ವೇದ ಘನಪಾಠಿಗಳು ಆಶೀರ್ವಚನ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಂ.56. 3ನೇ ಬ್ಲಾಕ್
ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 028.

ಶ್ರೀ ಗುರುಸಂಕಣ್ಣಾರ್ಯಾಶ್ರಮ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಪರವಾಗಿ
ಎನ್.ಎಲ್. ಶ್ರೀಪಾದ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ದಿನಾಂಕ : 01-09-2000

ಶುಭಾಶಂಸನೆ

ಆಸ್ತಿಕ ಮಹಾಶಯರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳು, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ ವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದೆನು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಂದಾಗಲಿ - ರೋಗರುಜನಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಭಗವಂತನೆಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗಿ - ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಮೊರೆಯಿಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಾಗ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು - ಭಗವಂತನನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವುದೆಂದರೆ ವೇದೋಕ್ತ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ - ಜಪ -ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ. ಹೋಮ ಮಾಡುವುದೆಂದರ - ಆಯಾ ಸೂತ್ರಕಾರರು ಮಾಡಿರುವ - ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅವರು ನಮಗ ಸಹಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಗ್ನಿಮುಖ ವೈ ದೇವಾಃ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಈ "ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ" ವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇವರು ಬಹು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ - ಶ್ರದ್ಧಾಳುಗಳಾಗಿ ಆಪಸ್ತಂಭ ಸೂತ್ರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರ ಸಹಿತವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ತಿಕ ಮಹಾಜನಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಆಚರಿಸಿ, ಭಗವಂತನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಈ ಅಗ್ನಿ ಮುಖ ಪ್ರಯೋಗವು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು
24-09-1998

ಇತಿ ಸಜ್ಜನ ವಿಧೇಯ
ಅನಂತಕೃಷ್ಣ

ಶುಭಾಶೀರ್ವಾದಗಳು

ವೇ||ಬ್ರಂ||ಶ್ರೀ|| ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರದಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೇದ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದತ್ತ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ತಿಳಿದವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹು ವಿರಳ, ಯಾವ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವುದಂತೂ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ.

ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರ ಮೂಲಕ ಅಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ವೇದ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ದೇವತಾರ್ಚನೆ, ಪುಣ್ಯಾಹ, ನವಗ್ರಹ ಪೂಜೆ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂಜೆ, ಹೋಮ, ಜಪ, ತಪಸ್ಸು ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೋಮಮಾರ್ಗ ವಿಶೇಷವಾದುದ್ದು, ಅದನ್ನು ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಿಯದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಕಲ್ಪಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ.

ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೈಕಂರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಡುವ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಯಜುರ್ವೇದ ರೀತ್ಯಾ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಋಗ್ವೇದ ರೀತ್ಯಾ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಎರಡೂ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವವರಿಗಂತೂ ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ನೀಡಿದಂತಾಗಿದೆ.

ವೇದಾಭಿಮಾನಿಗಳು, ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದವರು, ಆಸ್ತಿಕ ಮಹಾಜನರು ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಸ್ಥಳ : ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು
ದಿನಾಂಕ : 01-09-2000

ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಗುಂಡಭಟ್ಟ
ಋಗ್ವೇದ ಘನಪಾಠಿ

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ

ಸಂಗ್ರಹಕಾರನ ಮಾತುಗಳು

ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ (ಯಜುರ್ವೇದ ಹಾಗೂ ಋಗ್ವೇದ ರೀತ್ಯಾ) ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿರಿಸಲು ನನಗೆ ಅತೀವವಾದ ಹರ್ಷವುಂಟಾಗಿದೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಉಪನಯನಾನಂತರ ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಸಿ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯರ್‌ರವರಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ವೇದಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ದೇವತಾಪೂಜೆ, ವ್ರತಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಲ್ಲದೆ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ ಬಲ್ಲವರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಯಾನುಕೂಲ ಉತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸುಲಲಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ ಭಾಗವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಿ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯಮಿತ್ರರಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತು.

ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಯಜುರ್ವೇದ ಘನಪಾಠಿಗಳಾದ ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಋಗ್ವೇದ ಘನಪಾಠಿಗಳಾದ ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಗುಂಡಭಟ್ಟರ ಪರಿಚಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಥಮತಃ ನನ್ನ ಸ್ವಶಾಖೆಯಾದ ಯಜುರ್ವೇದರೀತ್ಯಾ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಅನಂತಕೃಷ್ಣರವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ, ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ ಬಡಾವಣೆ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಪುನಃ ಬೇಡಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಹು ಜನ ಶಿಷ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಅಗ್ನಿಮುಖಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಯಜುರ್ವೇದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಋಗ್ವೇದ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ಋಗ್ವೇದ ಬಂಧುಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಾಗಿ ಸಲಹಾಪೂರ್ವಕ ಒತ್ತಡ ತಂದರು. ಅವರುಗಳ ಅಭಿಮಾನ ಪೂರ್ವಕ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಗುಂಡಭಟ್ಟರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದ ರೀತ್ಯಾ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಇಬ್ಬರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ನನ್ನಂತಹ ಸಾಧಾರಣವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, (ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ) ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೇ, ಮುದ್ರಣ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನನ್ನ ಹಾಗು ಆಸ್ತಿಕ ಜನರ ಸುದೈವವೇ ಸರಿ. ಈ ಇಬ್ಬರು ಆಚಾರ್ಯ ಸಮರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತಾನಂತ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಯಜುರ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗ ಪುಸ್ತಕ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವಾಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಹಾಗೂ ಋಗ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದಲೂ. ಉಭಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯಾಹ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಈ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕರಡು ಪ್ರತಿ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಆತ್ಮೀಯ ಶಿಷ್ಯ ಚಿ||ರಾ|| ಎಸ್. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿ (ಬಾಬು), ಶಿಷ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ವಾಮಿ ದಂಪತಿಗಳು, ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ದಂಪತಿಗಳು ಇವರ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕರಡು ಪ್ರತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿರೂಪಗೊಂಡು (zerox) ನೂರಾರು ಆಸ್ತಿಕ ಜನರ ಕೈಸೇರಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಾರಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಕರ್ತರು ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಾದ ಶಿಷ್ಯ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಲ್. ಶ್ರೀಪಾದ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೋರ್ವ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯ ಮಿತ್ರರು. ಇವರುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗೃಹಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಚಿ||ಸೌ|| ಸುಶೀಲ ಹಾಗೂ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಸಲಹೆ ಇತ್ತ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಕ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ, ವೇದ ಪುರುಷನು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ, ಈ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆಸ್ತಿಕ ಜನರಿಗೆ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ, ಅದರ ಫಲವೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ದಿವಂಗತ ವೇ||ಬ್ರ||ಶ್ರೀ|| ಸಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯರ್‌ರವರ ಚರಣಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿತ.

ಆಸ್ತಿಕ ಜನರು ಹಂಸಕ್ಷೀರನ್ಯಾಯದಂತೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಗುಣಗಳನ್ನುಗ್ರಹಿಸಿ, ದೋಷಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ವೇದ ಪುರುಷನ ಅನುಗ್ರಹವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ : ನಂ.72/6, ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ
ಸಾಯಿ ಮಂದಿರ ಹಿಂಭಾಗ
1ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 028

ಸ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
01-09-2000

॥ ಓಂ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ॥

ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ಪ್ರಯೋಗಃ

(ಫಲಪುಷ್ಪ ಸಹಿತವಾದ ಮಂಗಳ ದ್ರವ್ಯದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಪತ್ನೀಕನಾಗಿ ಇಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕುಲದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ವಂದಿಸಬೇಕು)

ನಮಸ್ಸದಸೇ । ನಮಸ್ಸದಸಸ್ಪತಯೇ । ನಮಃ ಸಖೀನಾಂ ಪುರೋಗಾಣಾಂ ಚಕ್ಷುಷೇ । ನಮೋ ದಿವೇ । ನಮಃ ಪೃಥಿವ್ಯೈ । ಸಪ್ರಥ ಸಭಾಂ ಮೇ ಗೋಪಾಯ । ಯೇ ಚ ಸಭ್ಯಾಸ್ಸಭಾಸದಃ । ತಾನಿಂದ್ರಿಯಾವತಃ ಕುರು । ಸರ್ವಮಾಯುರುಪಾಸತಾಂ ॥

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥

(ಘಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಕೆಳಗಿನ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು)

ಓಂ ತದೇವ ಲಗ್ನಂ ಸುದಿನಂ ತದೇವ ತಾರಾಬಲಂ ಚಂದ್ರಬಲಂ ತದೇವ ।
ವಿದ್ಯಾಬಲಂ ದೈವಬಲಂ ತದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇ ತೇಽಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ॥

ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು । ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು ।

ದೇವೀಂ ವಾಚಮಜನಯಂತ ದೇವಾಃ । ತಾಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಃ ಪಶವೋ ವದಂತಿ । ಸಾನೋ ಮಂದ್ರೇಷಮೂರ್ಜಂ ದುಹಾನಾ । ಧೇನುರ್ವಾಗಸ್ಮಾನುಪಸುಷ್ಟುತೈತು ॥

ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು । ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು ॥

ಧ್ರುವಂತೇ ರಾಜಾ ವರುಣೋ ಧ್ರುವಂ ದೇವೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ।
ಧ್ರುವಂತ ಇಂದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಧಾರಯತಾಂ ಧ್ರುವಂ ॥

ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು । ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು ॥

(ಪವಿತ್ರ ಧರಿಸಿ ಕರ್ಮಾಂಗ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಾಂಗ ಗಣಪತಿ, ವಾಸ್ತು ವರುಣ ಪೂಜಾ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಕಲಶಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು)

॥ ಗಣಪತಿ ಪೂಜೆ ॥

ಪ್ರಾರೀಪ್ಸಿತಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಆದೌ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।

**ಸುಮುಖಶ್ಚೈಕ ದಂತಶ್ಚ ಕಪಿಲೋ ಗಜಕರ್ಣಕಃ ।
ಲಂಬೋದರಶ್ಚ ವಿಕಟೋ ವಿಘ್ನರಾಜೋ ವಿನಾಯಕಃ ॥**

**ಧೂಮಕೇತುರ್ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಫಾಲಚಂದ್ರೋ ಗಜಾನನಃ ।
ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಶೃಣುಯಾದಪಿ ॥**

**ವಿದ್ಯಾರಂಭೇ ವಿವಾಹೇ ಚ ಪ್ರವೇಶೇ ನಿರ್ಗಮೇ ತಥಾ ।
ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ವಿಘ್ನಸ್ತಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ ॥**

**ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಶಿವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ।
ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಸರ್ವವಿಘ್ನೋಪಶಾಂತಯೇ ॥**

ಅಭೀಪ್ಸಿತಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪೂಜಿತೋ ಯಸ್ಸುರೈರಪಿ ।
ಸರ್ವವಿಘ್ನಚ್ಛಿದೇ ತಸ್ಮೈ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ ॥

ಓಂ ಗಣಾನಾಂ ತ್ವಾ ಗಣಪತಿಗ್ಂ ಹವಾಮಹೇ । ಕವಿಂ ಕವೀನಾಮುಪಮಶ್ರವಸ್ತಮಂ । ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತ ಆನಶ್ಶೃಣ್ವನ್ನೂತಿಭಿಸ್ಸೀದ ಸಾದನಂ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಬಿಂಬೇ -

ಓಂ ಭೂಃ - ಗಣಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಭುವಃ - ಗಣಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಗ್ಂ ಸುವಃ - ಗಣಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ - ಗಣಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಧ್ಯಾಯಾಮಿ - ಧ್ಯಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಆವಾಹಯಾಮಿ - ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಪಾದಯೋಃ - ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಹಸ್ತಯೋಃ - ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಮುಖೇ - ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಸ್ನಪಯಾಮಿ - ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥೇ - ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಉಪವೀತಾರ್ಥೇ - ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಆಭರಣಾರ್ಥೇ - ಅಕ್ಷತಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಅಕ್ಷತಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

(ದ್ವಾದಶ ಅಥವಾ ಏಕವಿಂಶತಿ ನಾಮಗಳಿಂದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು)

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥೇ ಕದಳೀ ಫಲಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಉತ್ತರ ನೀರಾಜನಂ ಸಂದರ್ಶಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಅನಯಾ ಪೂಜಯಾ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಸರ್ವಂ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಸುಪ್ರೀತಾ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ ವರದಾ ಭವತು । ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪ್ರಸಾದ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು ।

(ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಗಣಪತಿಯನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು)

॥ ವಾಸ್ತು ವರುಣ ಪೂಜೆ ॥

(ಎರಡು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಡಬೇಕು. ಕಲಶಗಳಿಗೆ ನೀರು, ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ಗಂಧ, ಹೂವು, ದಕ್ಷಿಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಂಗಳ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಕಲಶಗಳಿಗೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅರಶಿನ/ಗಂಧವನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾವಿನ ಕೊನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ನಂತರ ಅರಿಶಿನ, ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬಹುದು. ನಂತರ (ಬಲ) ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ವರುಣನನ್ನೂ (ಎಡ) ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತು ಪುರುಷನನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.)

ವರುಣ ಪೂಜೆ : (ದಕ್ಷಿಣ ಕಲಶದಲ್ಲಿ)

ಓಂ ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣ ಶ್ರುಧೀಹವಮದ್ಯಾ ಚ ಮೃಡಯ । ತ್ವಾಮವಸ್ಯುರಾಚಕೇ । ತತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಅಹೇಡ ಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಷಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕಲಶೇ -

ಓಂ ಭೂಃ - ವರುಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಭುವಃ - ವರುಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಗ್‌ಂ ಸುವಃ - ವರುಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ - ವರುಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ವಾಸ್ತು ಪುರುಷ ಪೂಜೆ (ಉತ್ತರ ಕಲಶದಲ್ಲಿ)

ಓಂ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ಸ್ವಾವೇಶೋ ಅನಮೀವೋ ಭವಾನಃ । ಯತ್ತ್ವೇ ಮಹೇ ಪ್ರತಿ ತನ್ನೋ ಜುಷಸ್ವ ಶಂ ನ ಏಧಿ ದ್ವಿಪದೇ ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಉತ್ತರ ಕಲಶೇ -

ಓಂ ಭೂಃ - ವಾಸ್ತು ಪುರುಷಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಭುವಃ - ವಾಸ್ತು ಪುರುಷಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಗ್‌ಂ ಸುವಃ - ವಾಸ್ತು ಪುರುಷಮಾವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ - ವಾಸ್ತು ಪುರುಷಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

(ವರುಣ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು)

ವಾಸ್ತು ವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ಧ್ಯಾಯಾಮಿ - ಧ್ಯಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಆವಾಹಯಾಮಿ - ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಪಾದಯೋಃ - ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಹಸ್ತಯೋಃ - ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಮುಖೇ - ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಸ್ನಪಯಾಮಿ - ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥೇ - ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಉಪವೀತಾರ್ಥೇ - ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಆಭರಣಾರ್ಥೇ - ಅಕ್ಷತಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಅಕ್ಷತಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಓಂ ವರುಣಾಯ ನಮಃ ।

ಓಂ ಪ್ರಚೇತಸೇ ನಮಃ ।

ಓಂ ಅಪಾಂಪತಯೇ ನಮಃ ।

ಓಂ ಸುರೂಪಿಣೇ ನಮಃ ।

ಓಂ ಮಕರವಾಹನಾಯ ನಮಃ ।

ಓಂ ಜಲಾಧಿವಾಸಾಯ ನಮಃ ।

ಓಂ ಪಾಶುಹಸ್ತಾಯ ನಮಃ ।

ಓಂ ವಾಸ್ತುವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ನಾನಾವಿಧ ಪರಿಮಳ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

(ನಂತರ ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಉತ್ತರ ನೀರಾಜನ, ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಯಥಾ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು)

ಅನಯಾ ಪೂಜಯಾ ವಾಸ್ತು ವರುಣ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ॥

(ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು)

(ಹೂವು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕಲಶಗಳಿರುವ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು)

ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ಸಮಸ್ತ ದೇಶೇಶ್ವಶೇಷು
ಕಾರ್ಯೇಷು ತಥೇಶ್ವರೇಶ್ವರಃ ।
ಸರ್ವ ಸ್ವರೂಪಿ ಭಗವಾನ್ ಅನಾದಿಮಾನ್ ಮಮಾಸ್ತು
ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ವಿವೃದ್ಧಯೋ ಹರಿಃ ॥

ಯತ್ರ ಯೋಗೇಶ್ವರಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಯತ್ರ ಪಾರ್ಥೋ ಧನುರ್ಧರಃ ।
ತತ್ರ ಶ್ರೀರ್ವಿಜಯೋಭೂರ್ತಿಧ್ರುವಾನೀತಿರ್ಮತಿರ್ಮಮ ॥

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತ ಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ।
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಂ ॥

ಸ್ಮೃತೇ ಸಕಲ ಕಲ್ಯಾಣ ಭಾಜನಂ ಯತ್ರ ಜಾಯತೇ ।
ಪುರುಷಂ ತಮಜಂ ನಿತ್ಯಂ ವ್ರಜಾಮಿ ಶರಣಂ ಹರಿಂ ॥

ಸರ್ವ ಮಂಗಳ ಮಾಂಗಲ್ಯೇ ಶಿವೇ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಕೇ ।
ಶರಣ್ಯೇ ತ್ರ್ಯಂಬಕೇ ದೇವಿ ನಾರಾಯಣಿ ನಮೋಸ್ತುತೇ ॥

ತದೇವ ಲಗ್ನಂ ಸುದಿನಂ ತದೇವ ತಾರಾಬಲಂ ಚಂದ್ರಬಲಂ ತದೇವ ।
ವಿದ್ಯಾಬಲಂ ದೈವಬಲಂ ತದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇ ತೇಽಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ॥

(ನಂತರ ಉಭಯ ಕಲಶಗಳಿಗೂ ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು)

ಕಲಶಯೋಃ –

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ವಾಣಿ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ಶಚೀ ಪುರಂದರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ಅರುಂಧತೀ ವಸಿಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ಮಾತೃಭ್ಯೋ ನಮಃ ।
ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಮಃ ।
} (ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಪಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪವಿತ್ರ ರಹಿತ)

ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಆಚಾರ್ಯೇಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಇಷ್ಟದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಕುಲದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಗ್ರಾಮಾದಿ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ।

(ನಂತರ ಸದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಪ್ರರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು)

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಮಹಾಜನೇಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ।

(ಮತ್ತೆ ಆಚಮನ ಮಾಡಿ, ಪವಿತ್ರ ಧರಿಸುವುದು)

(ಕರ್ಮಾಂಗ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು)

ಓಂ ಭೂಃ .... ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಹ ಕುಟುಂಬಾನಾಂ ವಿಶೇಷೇಣ ಸಮಸ್ತ ಮಂಗಳಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಆದಿತ್ಯಾನಾಂ ನವಾನಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾನಾಂ ಅನುಕೂಲ್ಯಥಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯೇ ಯೇ ಗ್ರಹಾಃ ಅರಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನೇಷು ಸ್ಥಿತಾಃ ತೇಷಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಅನುಕೂಲ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯೇ ಯೇ ಗ್ರಹಾಃ ಶುಭ ಸ್ಥಾನೇಷು ಸ್ಥಿತಾಃ ತೇಷಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಅತ್ಯನುಕೂಲ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ .... ಪೂಜಾಖ್ಯಂ (ಹೋಮಾಖ್ಯಂ) ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ । ತದಾದೌ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಚ ಮಹಾಜನೇ ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಓಮಾಪಃ ।	ಶಿವಾ ಆಪಸ್ಸಂತು ।
ಸೌಮನಸ್ಯಮಸ್ತು ।	ಅಕ್ಷತಂ ಚಾರಿಷ್ಟಂಚಾಸ್ತು ।
ಗಂಧಾಃ ಪಾಂತು ।	ಸೌಮಂಗಲ್ಯಂಚಾಸ್ತು ।
ಅಕ್ಷತಾಃ ಪಾಂತು ।	ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು ।
ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪಾಂತು ।	ಸೌಶ್ರಿಯಮಸ್ತು ।
ತಾಂಬೂಲಾನಿ ಪಾಂತು ।	ಐಶ್ವರ್ಯಮಸ್ತು ।
ದಕ್ಷಿಣಾಃ ಪಾಂತು ।	ಬಹುದೇಯಂ ಚಾಸ್ತು ॥

ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವ ವೇದ ಯಜ್ಞ ಕ್ರಿಯಾಕರಣ ಕರ್ಮಾರಂಭಾಃ ಶುಭಾಃ ಶೋಭನಾಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ । ತಮಹಮೋಂಕಾರಮಾದಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಭವದ್ಭಿರನುಜ್ಞಾತಃ ಪುಣ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿಷ್ಯೇ ॥

(ಹೀಗೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು)

ವಾಚ್ಯತಾಂ ।

(ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳುತ್ತೇವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ)

॥ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ॥

ಓಂ ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇಭಿಶ್ಶೃಣುಯಾಮ ದೇವಾಃ । ಭದ್ರಂ ಪಶ್ಯೇಮಾಕ್ಷಭಿರ್ಯಜತ್ರಾಃ । ಸ್ಥಿರೈರಂಗೈಸ್ತುಷ್ಟುವಾಗ್ಂ ಸಸ್ತನೂಭಿಃ । ವ್ಯಶೇಮ ದೇವಹಿತಂ ಯದಾಯುಃ ॥

ದ್ರವಿಣೋದಾ ದ್ರವಿಣ ಸಸ್ತುರಸ್ಯ ದ್ರವಿಣೋದಾಸ್ತನರಸ್ಯ ಪ್ರಯಂಸತ್ । ದ್ರವಿಣೋದಾವೀರವತೀ ಮಿಷಂ ನ್ನೋ ದ್ರವಿಣೋದಾರಾಸತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥ ಸವಿತಾ ಪಶ್ಚಾತಾತ್ಸವಿತಾ ಪುರಸ್ತಾತ್ಸವಿತೋತ್ತರಾತ್ತಾತ್ಸವಿತಾ ಧರಾತ್ತಾತ್ । ಸವಿತಾನಸ್ಸುವತು ಸರ್ವತಾತಿಂ ಸವಿತಾನೋ ರಾಸತಾಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥

ನವೋ ನವೋ ಭವತಿ ಜಾಯಮಾನೋಽಹ್ನಾಂ ಕೇತುರುಷಸಾ ಮೇತ್ಯಗ್ರೇ । ಭಾಗಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ ವಿದಧಾತ್ಯಾಯನ್ಪ್ರಚಂದ್ರಮಾಸ್ತಿರತಿ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥

ಆಪ ಉಂದಂತು ಜೀವಸೇ ದೀರ್ಘಾಯುತ್ವಾಯ ವರ್ಚಸೇ । ಯಸ್ತ್ವಾ ಹೃದಾ ಕೀರಿಣಾಮನ್ಯಮಾನೋ ಮರ್ತ್ಯಂ ಮರ್ತ್ಯೋ ಜೋಹವೀಮಿ । ಜಾತವೇದೋ ಯಶೋ ಅಸ್ಮಾಸುದೇಹಿ ಪ್ರಜಾಭಿರಗ್ನೇ ಅಮೃತತ್ವಮಶ್ಯಾಂ ॥

ಯಸ್ಮೈಲತ್ವಗ್ಂ ಸುಕೃತೇ ಜಾತವೇದ ಉ ಲೋಕಮಗ್ನೇ ಕೃಣವಸ್ಯೋನಂ । ಅಶ್ವಿನಗ್ಂ ಸುಪುತ್ರಿಣಂ ವೀರವಂತಂ ಗೋಮಂತಗ್ಂ ರಯಿಂ ನಶತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

ಸಂತ್ವಾ ಸಿಂಚಾಂಮಿ ಯಜುಷಾ ಪ್ರಜಾಮಾಯುರ್ಧನಂ ಚ । ದೀರ್ಘಮಾಯುರಸ್ತು ॥

(ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣದ (ವರುಣ) ಕಲಶದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಉದ್ಧರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಹಾಕಬೇಕು)

ಶಾಂತಿರಸ್ತು । ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು । ತುಷ್ಟಿರಸ್ತು । ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು । ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು । ಆರೋಗ್ಯಮಸ್ತು । ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು । ಶುಭಂ ಕರ್ಮಾಸ್ತು । ಕರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಪುತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ವೇದ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಧನ ಧಾನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಇಷ್ಟ ಸಂಪದಸ್ತು ॥

(ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು)

ಈಶಾನ್ಯಾಂ ಬಹಿರ್ದೇಶೇ ಅರಿಷ್ಟನಿರಶನಮಸ್ತು । ಯತ್ಪಾಪಂ ತತ್ಪ್ರತಿಹತಮಸ್ತು । ಯಚ್ಛ್ರೇಯಸ್ತದಸ್ತು । ಶುಕ್ರಾಂಗಾರಕ ಬುಧ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶನೈಶ್ಚರ ರಾಹುಕೇತು ಸೋಮ ಸಹಿತ ಆದಿತ್ಯ ಪುರೋಗಾಂ ಸರ್ವೇ ಗ್ರಹಾಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥ ತಿಥಿ ಕರಣ ಮುಹೂರ್ತ ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರ ದಿಗ್ದೇವತಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ॥

(ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು)

ಶಾಮ್ಯಂತು ಘೋರಾಣಿ । ಶಾಮ್ಯಂತು ಪಾಪಾನಿ । ಶಾಮ್ಯಂತ್ವೀತಯಃ । ಶುಭಾನಿ ವರ್ಧತಾಂ । ಶಿವಾ ವಸವಸ್ಸಂತು । ಶಿವಾ ಓಷಧಯಸ್ಸಂತು । ಶಿವಾ ವನಸ್ಪತಯಸ್ಸಂತು । ಅಹೋರಾತ್ರೇ ಶಿವೇಸ್ಯಾತಾಂ ।

(ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು)

ಉತ್ತರೇ ಕರ್ಮಣ್ಯ ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು । ಉತ್ತರೋತ್ತರಮಹರಹಃ ಅಭಿ ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಶುಭಾಃ ಕ್ರಿಯಾಸ್ಸಂಪದ್ಯಂತಾಂ ॥

(ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾತ್ರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು)

ಅಗ್ನಿ ಪುರೋಗಾ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ । ಮಹೇಶ್ವರೀ ಪುರೋಗಾಮಾತರಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ । ವಸಿಷ್ಠ ಪುರೋಗಾ ಋಷಿಗಣಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ । ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಪುರೋಗಾ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ। ವೇದಯಜ್ಞ ದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ॥

ಬ್ರಹ್ಮ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ । ಶ್ರದ್ಧಾ ಮೇಧೇ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ । ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣಃ । ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ಭಗವಾನ್ ಪರ್ಜನ್ಯಃ । ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾಸೇನಾಃ । ಸತ್ಯಾ ಏಷಾ ಆಶಿಷಸ್ಸಂತು ॥

॥ ಪುಣ್ಯಾಹ ಕಾಲ ವಾಚಯಿಷ್ಯೇ ॥

॥ ಪುಣ್ಯಾಹ ಕಾಲಾವಾಚ್ಯಂತಾಂ ॥

ಉದ್ಗಾತೇವ ಶಕುನೇ ಸಾಮಗಾಯಸಿ । ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಇವ ಸವನೇಷು ಶಂಸಸಿ । ವೃಷೇವ ವಾಜೀ ಶಿಶುಮತೀ ರಪೀತ್ಯಾ ಸರ್ವತೋನಶ್ಶಕುನೇ ಭದ್ರಮವದ । ವಿಶ್ವತೋ ನಶ್ಶುಕುನೇ ಪುಣ್ಯಮಾವದ ॥

ಯಾಜ್ಯಯಾ ಯಜತಿ ಪ್ರತ್ತೀರ್ವೈ ಯಾಜ್ಯಾ ಪುಣ್ಯೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪುಣ್ಯಾಮೇವ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸಂಭಾವಯತಿ ಪುಣ್ಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸಂಸ್ಕುರುತೇ । ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ನಕ್ಷತ್ರಂ । ತದ್ಬಟ್ಕುರ್ವೀತೋಪವ್ಯುಷಂ ।

ಯದಾವೈಸೂರ್ಯ ಉದೇತಿ । ಅಥ ನಕ್ಷತ್ರಂ ನೈತಿ । ಯಾವತಿ ತತ್ರ ಸೂರ್ಯೋ ಗಚ್ಛೇತ್ । ಯತ್ರ ಜಘನ್ಯಂ ಪಶ್ಯೇತ್ । ತಾವತಿ ಕುರ್ವೀತ ಯತ್ಕಾರೀಸ್ಯಾತ್ । ಪುಣ್ಯಾಹ ಏವ ಕುರುತೇ ॥

ಓಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥
ಓಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ॥

(ಈ ಮೇಲಿನ ಮನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಯಜಮಾನನೂ ಎರಡನೆಯದನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಮೂರಾವರ್ತಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು)

ಸ್ವಸ್ತಯೇ ವಾಯುಮುಪಬ್ರವಾಮಹೈಸೋಮಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭುವನಸ್ಯ ಯಸ್ಪತಿಃ । ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ಸರ್ವಗಣಂ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ಸ್ವಸ್ತಯ ಆದಿತ್ಯಾಸೋ ಭವಂತು ನಃ । ಆದಿತ್ಯ ಉದಯನೀಯಃ ಪಥ್ಯಯೈ ವೇತಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಯಂತಿ ಪಥ್ಯಾಂ ಸ್ವಸ್ತಿಮಭ್ಯುದ್ಯಂತಿ ಸ್ವಸ್ತ್ಯೈವೇತಃ ಪ್ರಯಂತಿ ಸ್ವಸ್ತ್ಯುದ್ಯಂತಿ । ಸ್ವಸ್ತ್ಯುದ್ಯಂತಿ । ಸ್ವಸ್ತಿನ ಇಂದ್ರೋ ವೃದ್ಧ ಶ್ರವಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿನಃ ಪೂಷಾ ವಿಶ್ವವೇದಾಃ । ಸ್ವಸ್ತಿನಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯೋ ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿಃ । ಸ್ವಸ್ತಿನೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದಧಾತು । ಅಷ್ಟೌ ದೇವಾ ವಸವಸ್ಸೋಮ್ಯಾಸಃ । ಚತಸ್ರೋ

ದೇವೀ ರಜರಾಶ್ರವಿಷ್ಠಾಃ । ತೇ ಯಜ್ಞಂಪಾಂತು ರಜಸಃ ಪರಸ್ತಾತ್ ।

ಸಂವತ್ಸರೀಣಮಮೃತಗ್‌ಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

(ಯಜಮಾನ) **ಮಹ್ಯಂ ಸಕುಟುಂಬಾಯ ಶುದ್ಧಿ ಕರ್ಮಣೇ ಮಹಾಜನಾನ್ ನಮಸ್ಕುರ್ವಾಣಾಯ ಆಶೀರ್ವಚನಮಪೇಕ್ಷ ಮಾಣಾಯ ಆಯುಷ್ಮತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥**

(ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು) **ಆಯುಷ್ಮತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥**

(ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ 3 ಬಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ಪಡೆಯಬೇಕು)

ಋಧ್ಯಾಮಸ್ತೋಮಂ ಸನುಯಾಮ ವಾಜಮಾನೋ ಮಂತ್ರಂ

ಸರಥೇ ಹೋಪಯಾತಂ । ಯಶೋ ನ ಪಕ್ವಂ ಮಧು ಘೋಷ್ವಂತರಾ

ಭೂತಾಂಶೋ ಅಶ್ವಿನೋಃ ಕಾಮಮಪ್ರಾಃ ॥

ಸರ್ವಾಮೃದ್ಧಿ ಮೃಧ್ನುಯಾಮಿತಿ ತಂ ವೈತೇಜಸ್ಸೈವ ಪುರಸ್ತಾತ್ಪರ್ಯ ಭವಚ್ಛಂದೋಭಿರ್ಯಧ್ಯತೋಕ್ಷರೈಃ ಉಪರಿಷ್ಟಾದ್ಗಾಯತ್ರ್ಯಾಃ ಸರ್ವತೋ ದ್ವಾದಶಾಹಂ ಪರಿಭೂಯಾತ್ಸರ್ವಾಮೃದ್ಧಿ ಮಾರ್ಧ್ನೋತ್ಸರ್ವಾಮೃದ್ಧಿ ಮೃಧ್ನೋತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥

ಋಧ್ಯಾಸ್ಮ ಹವ್ಯೈರ್ನಮಸೋಪಸದ್ಯ । ಮಿತ್ರಂ ದೇವಂ ಮಿತ್ರ ದೇಯಂ ನೋ ಅಸ್ತು । ಅನೂರಾಧಾನ್, ಹವಿಷಾ ವರ್ಧಯಂತಃ । ಶತಂ ಜೀವೇಮ ಶರದಸ್ಸವೀರಾಃ ॥

ತ್ರೀಣಿ ತ್ರೀಣಿ ವೈ ದೇವಾನಾಮೃದ್ಧಾನಿ । ತ್ರೀಣಿ ಛಂದಾಗ್ಂಸಿ । ತ್ರೀಣಿ ಸವನಾನಿ । ತ್ರಯ ಇಮೇ ಲೋಕಾಃ । ಋಧ್ಯಾಮೇವ ತದ್ವೀರ್ಯ ಏಷು ಲೋಕೇಷು ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ ॥

(ಯಜಮಾನ) **ಮಹ್ಯಂ ಸಕುಟುಂಬಾಯ ಮಹಾಜನಾನ್ನಮಸ್ಕುರ್ವಾಣಾಯ ಆಶೀರ್ವಚನಮಪೇಕ್ಷಮಾಣಾಯ ಆದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ ....** (ಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಶ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ) **ಕರ್ಮಣಃ ಋದ್ಧಿಂ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥**

(ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು) **ಓಂ ಕರ್ಮ ಋಧ್ಯತಾಂ ॥**

(ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ಪಡೆಯಬೇಕು)

(ಉತ್ತರದ ಕಲಶವನ್ನು ಬಲಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣದ ಕಲಶವನ್ನು ಎಡಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನ ಬದಲಿಸದಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿನ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಗೆ ಎರಡರಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು)

ಋದ್ಧಿಂ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ।

ಋಧ್ಯತಾಮೃದ್ಧಿಃ ಸಮೃದ್ಧಿಃ ।

ವರ್ಷಶತ ಸಂಪೂರ್ಣಮಸ್ತು ।

ಗೋತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿರಸ್ತು ।

ಶಾಂತಿಃಪುಷ್ಟಿಸ್ತುಷ್ಟಿಶ್ಚಾಸ್ತು ।

ಶುಭಗ್ಂ ಶುಭಮಸ್ತು ।

ಪುನರಪಿ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಶ್ಶುಭಂ ಭವತು । ಭಗವಾನ್ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಮಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಭಗವಾನ್ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ।

(ನಂತರ ಎರಡೂ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕಲಶಗಳ ನೀರನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆಸಬೇಕು)

ಶುಚೀವೋ ಹವ್ಯಾಮರುತಶ್ಶುಚೀನಾಗ್ಂ ಶುಚಗ್ಂ ಹಿನೋಮ್ಯಧ್ವರ್ಯಗ್ಂ ಶುಚಿಭ್ಯಃ । ಋತೇನ ಸತ್ಯಾಽಮೃತ ಸಾಪ ಆಯಂ ಶುಚಿ ಜನ್ಮಾನಶ್ಶುಚಯಃ ಪಾವಕಾಃ । ಅಗ್ನಿಶ್ಶುಚಿ ವ್ರತತಮಶ್ಶುಚಿರ್ವಿಪ್ರಶ್ಶುಚಿಃ ಕವಿಃ । ಶುಚೀ ರೋಚತ ಆಹುತಃ । ಉದಗ್ನೇ ಶುಚಯಸ್ತವ ಶುಕ್ರಾ ಭ್ರಾಜಂತ ಈರತೇ । ತವ ಜ್ಯೋತೀಗ್ಂಷ್ಯರ್ಚಯಃ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಶ್ವಮೃತಗ್ಂ ಹಿತಂ । ಯೇನ ದೇವಾಃ ಪವಿತ್ರೇಣ । ಆತ್ಮಾನಂ ಪುನತೇ ಸದಾಂ । ತೇನ ಸಹಸ್ರ ಧಾರೇಣ । ಪಾವಮಾನ್ಯಃ ಪುನಂತು ಮಾ । ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ॥ ಶತ್ಯೋದ್ಯಾಮಗ್ಂ ಹಿರಣ್ಮಯಂ । ತೇನ

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದೋವಯಂ । ಪೂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುನೀಮಹೇ । ಇಂದ್ರಸ್ಸುನೀತೀ ಸಹ ಮಾಪುನಾತು । ಸೋಮಸ್ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾ ವರುಣಸ್ಸಮೀಚ್ಯಾ । ಯಮೋ ರಾಜಾ ಪ್ರಮೃಣಾಭಿಃ ಪುನಾತು ಮಾ । ಜಾತವೇದಾ ಮಾರ್ಜಯಂತ್ಯಾ ಪುನಾತು ॥

(ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಊರ್ಧ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಲಶದ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು)

(ಪೂರ್ವ) ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ದೇವಾ ಋತ್ವಿಜೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

(ದಕ್ಷಿಣ) ದಕ್ಷಿಣಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಮಾಸಾಃ ಪಿತರೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥ (ಕೈ ತೊಳೆಯುವುದು)

(ಪಶ್ಚಿಮ) ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಗೃಹಾಃ ಪಶವೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

(ಉತ್ತರ) ಉದೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಆಪ ಓಷಧಯೋ ವನಸ್ಪತಯೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

(ಮೇಲಕ್ಕೆ) ಊರ್ಧ್ವಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಯಜ್ಞ ಸಂವತ್ಸರೋ ಯಜ್ಞಪತಿರ್ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

(ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಲಶೋದಕವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು)

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ಸ್ವಾವೇಶೋ ಅನಮೀವೋ ಭವಾನಃ । ಯತ್ವೇ ಮಹೇ ಪ್ರತಿ ತನ್ನೋ ಜುಷಸ್ವ ಶಂ ನ ಏಧಿ ದ್ವಿಪದೇ ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ ॥

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಶಗ್ಮಯಾ ಸಗ್ಂ ಸದಾತೇ ಸಕ್ಷೀಮ ಹಿರಣ್ವಯಾಗಾತುಮತ್ಯಾ । ಆವಹ, ಕ್ಷೇಮ ಉತಯೋ ನೇ ವರಂನೋ ಯೂಯಂ ಪಾತಸ್ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಸ್ಸದಾನಃ ॥

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತರಣೋನ ಏಧಿ ಗೋಭಿರಶ್ವೇಭಿರಿಂದೋ ॥

ಅಜರಾಸಸ್ತೇ ಸಖ್ಯೇ ಸ್ಯಾಮ ಪಿತೇವ ಪುತ್ರಾನ್ ಪ್ರತಿನೋ ಜುಷಸ್ವ ॥ ಅಮೀವಹಾ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ವಿಶ್ವಾರೂಪಾಣ್ಯಾ ವಿಶನ್ । ಸಖಾ ಸುಶೇವ ಏಧಿನಃ ॥

ಶುಭಗ್ಂ ಶುಭಂ ॥

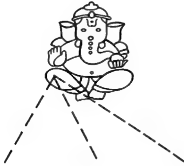
ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಸರ್ವಾಣಿ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ॥

(ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು)

॥ ಓಂ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

|| ಓಂ ||

|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

ಯಜುರ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಪಾತ್ರಾ ಸಾಧನಗಳು

1. 108 ಉದ್ದನೆ ದರ್ಭೆಗಳು.
2. 21 ಸಮಿತ್ತುಗಳು ಇಧ್ಮಕ್ಕೆ
   (ಮುತ್ತುಗ ಅಥವಾ ಅರಳಿ)
3. ಮೂರು ಚಿಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲುಗಳು
   ಅ. ನೀರಿಗೆ ಆ. ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಗೆ
   ಇ. ಪೂರ್ಣ ಪಾತ್ರೆಗೆ
4. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಟ್ಟಲು -
   ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲಿಗೆ
5. ಸೃಕ್ ಮತ್ತು ಸ್ರುವ
6. ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು (ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿನಷ್ಟು)
7. ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಹೋಮದ್ರವ್ಯಗಳು

:: – ::

ಪಾತ್ರಾಸಾಧನಗಳ ಚಿತ್ರ

1. ದರ್ಭೆ

2. ಸಮಿತ್ತು

3. ಚಿಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲು

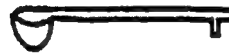
4. ದೊಡ್ಡ ಬಟ್ಟಲು

5. ಸೃಕ್

ಸ್ರುವ

6. ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು

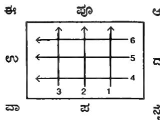

1. ಸಂಕಲ್ಪ

ಓಂ ಭೂಃ ..... ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ । ಮಮ ಉಪಾತ್ತ (ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಹ ಕುಟುಂಬಾನಾಂ) ಸಮಸ್ತ ದುರಿತಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ..... ದೇವತಾಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಶ್ರೀ ..... ದೇವತಾಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ..... ದೇವತಾ ಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

2. ತದಂಗ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಶುಚೌ ದೇಶೇ ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ಚತುರಶ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ । ಉಪಲಿಪ್ಯ ॥

3. ಅಂಗುಷ್ಠ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಗೃಹೀತೇನ ಶಕಲೇನ ಸ್ಥಂಡಿಲಸ್ಯೋಪರಿ ದಕ್ಷಿಣತ ಆರಭ್ಯಂ ಉದಕ್‌ಸಂಸ್ಥಾಃ ತಿಸ್ರೋರೇಖಾ ಲಿಖಿತ್ವಾ । ತಾಸ್ವೇವ ರೇಖಾಸು ಪಶ್ಚಿಮತ ಆರಭ್ಯ ಪುರಸ್ಸಂಸ್ಥಾಃ ಉದೀಚಿಸ್ತಿಸ್ರೋರೇಖಾ ಲಿಖಿತ್ವಾ । ತತ್ರ ತಂ ನ್ಯಸ್ಯ ॥

1. ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಜಪ, ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋಮಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಬೇಕು.

2. ಶುಚಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿದ ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಚೌಕಾಕಾರ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

3. ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಸಮಿತ್ತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅಂಗುಷ್ಠ ಅನಾಮಿಕಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಂಡಿಲದ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಆರು (6) ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕು.

ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ
ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ 3
ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ
ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 3

ಆಮೇಲೆ ಆ ಸಮಿತ್ತನ್ನು ಸ್ಥಂಡಿಲದ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದು. (ಸಮಿತ್ತಿನ ಬದಲು ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು)

4. ಅವಾಚೀನೇನ ಪಾಣಿನಾದ್ಭಿರವೋಕ್ಷ್ಯ । ಶಕಲಮಾಗ್ನೇಯಾಂ ನಿರಸ್ಯ ॥
ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥

5. ''ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋಂ'' ಇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ॥

6. ಅವೋಕ್ಷಣ ಶೇಷತೋಯಂ ಪ್ರಾಕ್ ಉದಗ್ವಾ । ಉತ್ಸಿಚ್ಯ ॥

7. ಅನ್ಯದುದಕಮಾನೀಯ ಯಥಾ ಪರಿಸ್ತರಣಾದ್ಬಹಿಃ ಪ್ರಾಗುದಗ್ವಾ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥

8. ಅಗ್ನ್ಯಾನಯನ ಪಾತ್ರಯೋಃ ಅಕ್ಷತೋದಕಂ ನಿನೀಯ ॥

9. ಅಗ್ನಿಮಿಧ್ವಾ ॥

10. ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ ತ್ರಯೋ ಅಸ್ಯ ಪಾದಾ ದ್ವೇ ಶೀರ್ಷೇ ಸಪ್ತಹಸ್ತಾಸೋ ಅಸ್ಯ । ತ್ರಿಧಾ ಬದ್ಧೋ ವೃಷಭೋ ರೋರವೀತಿ ಮಹೋ ದೇವೋ ಮರ್ತ್ಯಾಗ್‍ಂ ಆವಿವೇಶ ॥
ಅಗ್ನಿಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ॥

4. ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ (ಬಟ್ಟಲು) ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಂಡಿಲವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಸ್ಥಂಡಿಲದ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತ್ತನ್ನು ಮುರಿದು ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಕಲಶದಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಿಂದ ಕೈ ತೊಳೆಯಬೇಕು.

5. ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಂಡಿಲದ ಮೇಲೆ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು. ಅನ್ಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ (ಹಲಗಾರತಿಯಾದರೂ ಸರಿ) ಕರ್ಪೂರ, ಬತ್ತಿಯಿಂದ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋಮಕುಂಡಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಬೇಕು. ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಬಾಯಿನಿಂದ ಊದಬಾರದು.

6. ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಉಳಿದ ನೀರನ್ನು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು.

7. ಬೇರೆ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಪೂರ್ವ/ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಆ ನೀರನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

8. ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತಂದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಅಕ್ಷತೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

9. ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವುದು.

10. ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು.

11. ಏಷ ಹಿ ದೇವಃ ಪ್ರದಿಶೋನುಸರ್ವಾಃ ಪೂರ್ವೋ ಹಿ ಜಾತಸ್ಸಉಗರ್ಭೇ ಅಂತಃ । ಸವಿಜಾಯಮಾನಸ್ಸಜನಿಷ್ಯಮಾಣಃ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಾಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ವಿಶ್ವತೋ ಮುಖಃ ॥ ಹೇ ಅಗ್ನೇ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋ ಭವ । ಮಮ ಅಭಿಸಂಮುಖೋ ಭವ ॥

12. ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ । ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ । ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್

॥ ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪರಿಮೃಜ್ಯ ॥

13. ಅಲಂಕೃತ್ಯ । ಅಗ್ನಯೇ ನಮಃ । ಜಾತವೇದಸೇ ನಮಃ । ಸಹೋಜಸೇ ನಮಃ । ಅಜಿರಾಪ್ರಭವೇ ನಮಃ । ವೈಶ್ವಾನರಾಯ ನಮಃ । ನರ್ಯಾಪಸೇ ನಮಃ । ಪಙ್ಕ್ತಿರಾಧಸೇ ನಮಃ । ವಿಸರ್ಪಿಣೇ ನಮಃ । ಮಧ್ಯೇ ಶ್ರೀ ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ॥

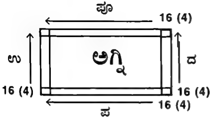
14. ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ - ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರಂ ಅಗ್ನಿ ಪರಿಸ್ತೃಣಾತಿ ॥

11. ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಎರಡಾವರ್ತಿ ಪೂರ್ವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ಬೀಸಿಕೊಂಡು ಅಗ್ನಿಯು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದಂತೆ (ಅಭಿಮುಖವಾದಂತೆ) ಭಾವಿಸುವುದು.

12. ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಕಿರು ಬೆರಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪಂಚಪಾತ್ರೆಯ ನೀರನ್ನು ಸ್ಥಂಡಿಲದ ಸುತ್ತ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು.

13. ಹೂವು, ಅಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹೋಮಕುಂಡದ 8 ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

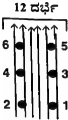
14. ಹೋಮಕುಂಡದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ -

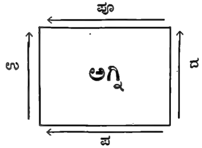
ಪ್ರಾಚ್ಯಾಮುದಗಗ್ರೈಃ ।
ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಗಗ್ರೈಃ ।
ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಮುದಗಗ್ರೈಃ ।
ಉತ್ತರಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಗಗ್ರೈಃ ।

15. ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾಗಗ್ರಾನ್ ದ್ವಾದಶ ದರ್ಭಾನ್ಸಗ್ಗಸ್ತೀರ್ಯ । ದರ್ವಾಜ್ಯಸ್ಥಾಲ್ಯಾ । ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೇ । ಇಧ್ಮಸ್ರುವಾವಿತಿ ॥

(ದಕ್ಷಿಣ ವಾಮಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮಾದಾಯ)

1. ದರ್ವಿ (ಸ್ರುಕ್)
2. ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲಿ
3. ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ
4. ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆ
5. ಇಧ್ಮ
6. ಸ್ರುವ

16. ಪವಿತ್ರಮದ್ಭಿ ಸಂಮೃಜ್ಯ ॥

17. ಉತ್ಥಾನೇ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೇ ನಿಧಾಯ । ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ॥

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ
ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ
ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ
ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ
16 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು (ಕನಿಷ್ಠ 4) ಇಡಬೇಕು.

15. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಗಳಾಗಿ 12 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಸೃಕ್ ಮತ್ತು ಎಡಗೈಯಿಂದದ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲಿಯನ್ನೂ, ಬಲಗೈಯಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಇಧ್ಮವನ್ನೂ (ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವ 21 ಸಮಿತ್ತು ದರ್ಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವುದು) ಎಡಗೈಯಿಂದ ಸ್ರುವವನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ದರ್ಭೆಯ ಮೂಲದಿಂದ ದರ್ಭಾಗ್ರದ ಕಡೆಗೆ) ಜೋಡಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

16. ಎರಡು ಉದ್ದವಾದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಅಗ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಸಮಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. (ಉಗುರಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಬಾರದು) ಅದನ್ನು ಕಲಶದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಪವಿತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಂತರ ಆ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಕಲಶದ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. (ಕಲಶವೆಂದರೆ ಪಂಚಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ನೀರು)

17. ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮೇಲುಮುಖ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಕಲಶದ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

18. ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಪವಿತ್ರಾಂತರ್ಹಿತೇ ಪಾತ್ರೇ ಆಪ ಆನೀಯ । ಉತ್ತಾನಯೋಃ ಹಸ್ತಯೋಃ ಅಂಗುಷ್ಠೋಪ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಉದಗಗ್ರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ । ಪ್ರಾಚೀಸ್ತ್ರಿರುತ್ಪೂಯ ॥

19. ಪಾತ್ರಾಣ್ಯುತ್ತಾನಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ॥

20. ಇಧ್ಮಂ ಚ ವಿಸ್ರಸ್ಯ ॥

21. ಸ ಪವಿತ್ರೇಣ ತ್ರಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷತಿ ॥

22. ತತ್ಪಾತ್ರಂ ದಕ್ಷಿಣತೋ ನಿಧಾಯ ॥

23. ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೇ ನಿಧಾಯ । ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಪವಿತ್ರಾಂತರ್‌ಹಿತೇ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೇ ಆಪ ಆನೀಯ । ಉತ್ತಾನಯೋರ್ಹಸ್ತಯೋಃ ಅಂಗುಷ್ಠೋಪ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಉದಗಗ್ರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ । ಪ್ರಾಚೀಸ್ತ್ರಿರುತ್ಪೂಯ । ದರ್ಭೇ ಸಹ ಮುಖ ಸಮಮುದ್ಧೃತ್ಯ ॥

''ಓಂ ಪ್ರಣಯ'' । ಉತ್ತರೇಣಾಗ್ನಿಂ ದ್ವಾದಶ ದರ್ಭೇಷು ಸಾದಯಿತ್ವಾ । ಅಷ್ಟಭಿಃ ದರ್ಭೈಃ ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ॥

24. ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಥೇ ದಕ್ಷಿಣತೋಗ್ನೇಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ತ್ರಿಷು ದರ್ಭೇಷು ನಿಷಾದ್ಯ । (ತದಭಾವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಯತನೇ) ಅಸ್ಮಿನ್.....

18. ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಮತ್ತು ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲಿನ ಪವಿತ್ರವನ್ನು 2 ಕೈಗಳ ಅಂಗುಷ್ಠ ಕಿರುಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ (3) ಮೂರು ಸಾರಿ ಅರೆಯಬೇಕು.

19. ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಾಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಇಡುವುದು.

20. ಸಮಿತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ದರ್ಭೆಯ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವುದು.

21. ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಿಂದ ಅದರ ಮೇಲಿರುವ ಪವಿತ್ರದಿಂದ ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಾಸಾಧನಗಳ ಮೇಲೆ 3 ಬಾರಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

22. ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹೋಮಕುಂಡದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ (ಯಜಮಾನನ ಕೈಯಳತೆಯಲ್ಲಿ) ಇಡಬೇಕು.

23. ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲಿನ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಎರಡು ಕೈಗಳ ಅಂಗುಷ್ಠ - ಕಿರು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾರಿ (3) ಅರೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ಪವಿತ್ರ ಇರುವಂತೆಯೇ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಮೂಗಿನವರೆವಿಗೂ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು.

'ಓಂ ಪ್ರಣಯ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಾಸಾಧನ ದರ್ಭೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ 12 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲಿನ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಬೇರೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬೇರೆ 8 ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

24. ಅಗ್ನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವೇದವಿತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು (ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಮ ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯುಗಳ ದೋಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು) ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೂರಿಸಬೇಕು. ಉಕ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ

ಹೋಮೇ ಕರ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಕುರು । ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತ್ವಾಮಹಂ ವೃಣೇ ॥

25. ವೃತೋಽಸ್ಮಿ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ॥

26. ಬ್ರಹ್ಮನ್ । ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ । ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ । ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಂ ದತ್ವಾ ॥

27. ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೇ ನಿಧಾಯ ॥

28. ಆಜ್ಯಂ ವಿಲಾಪ್ಯ । ವಿಲೀನಮಪಿ ಅಗ್ನಾವಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ॥

29. ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಂ - ಪರಿಸ್ತರಣಾತ್ ಬಹಿಃ ಪವಿತ್ರ ಅಂತರ್ಹಿತಾಯಾಂ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲ್ಯಾಂ ಆಜ್ಯಂ ನಿರೂಪ್ಯ ।

30. ಪರಿಸ್ತರಣಾತ್ ಉದೀಚಃ ಅಂಗಾರಾನ್ ನಿರೂಹ್ಯ । ತೇಷ್ವಾಜ್ಯ ಪಾತ್ರೇಮಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ॥

31. ಜ್ವಲತಾ ದರ್ಭೇನ ಅವದ್ಯೋತ್ಯ ॥

32. ದ್ವೇ ದರ್ಭಾಗ್ರೇ - ಪ್ರಚ್ಛಿದ್ಯ - ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ - ಆಜ್ಯೇ ಪ್ರತ್ಯಸ್ಯ ॥

33. ಚರುಣಾ ಸಹ ತ್ರಿಃ ಪರ್ಯಗ್ನಿ ಕೃತ್ವಾ । ಉದಗುದ್ವಾಸ್ಯ ॥

ಕೂರ್ಚೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ 3 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

25. **'ಆಗಲಿ'** ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳಬೇಕು.

26. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಆಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

27. (ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಂತಹ) ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದು.

28. ಬೇರೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕರಗುವ ಹಾಗೆ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಬೇಕು.

29. ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಗೆ ಪವಿತ್ರವು ಅದರ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಕರಗಿದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

30. ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ಒಂದು ಕೆಂಡವನ್ನು ತೆಗೆದು ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

31. ಎರಡು ಉದ್ದವಾದ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಅದನ್ನು ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

32. ಎರಡು ಉದ್ದವಾದ ದರ್ಭೆಯ ಅಗ್ರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು.

33. ಎರಡು ಉದ್ದವಾದ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಹೋಮಚರು ಮತ್ತು ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಗೆ (ಪವಿತ್ರವು ಅದರ ಮೇಲಿರುವಂತೆಯೇ) ಮೂರು ಸಾರಿ (3)

ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀಂ ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾನ್ನಿಧಾಯ ॥

34. ಅಂಗಾರಾನ್ನ್ರತ್ಯೂಹ್ಯ ॥

35. ಅಪರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಉದಗಗ್ರಾಭ್ಯಾಂ - ಪವಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪುನರಾಹಾರಮಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿರುತ್ಪೂಯ ॥

36. ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಿಂ ವಿಸ್ರಸ್ಯ ।
ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ।
ಪ್ರಾಗಗ್ರಮಗ್ನೌ ಪ್ರಹರತಿ ॥

37. ದರ್ಭೈಸ್ಸಹ । ಸ್ರುವಂ ದಕ್ಷಿಣ ಹಸ್ತೇನ ಸ್ರುಚಂ ವಾಮಹಸ್ತೇನ ಆದಾಯ ॥

38. ಸ್ರುಕ್ ಸ್ರುವಾಗ್ನೌ ಪ್ರತಿತಪ್ಯ ॥

39. ದರ್ಭೈಃ ಸಹೈವ ಸಂಮೃಜ್ಯ । ಅಗ್ರೈರಗ್ರಂ ಮೂಲೈರ್ಮೂಲಂ । ಪುನಃ ಪ್ರತಿತಪ್ಯ - ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ - ನಿಧಾಯ ॥

40. ದರ್ಭಾನ್ ಅದ್ಭಿಃ - ಸಗ್ಂ ಸ್ಪೃಶ್ಯ - ಅಗ್ನೌ ಪ್ರಹರತಿ ॥

41. ಇಧ್ಮಮಾದಾಯ । ಪರಿಸ್ತರಣಾದಂತಃ ಪರಿಧೀನ್ ಪರಿದಧಾತಿ । ಪಶ್ಚಾತ್ ಉದಗಗ್ರಂ । ದಕ್ಷಿಣತಃ ಪ್ರಾಗಗ್ರಂ । ಉತ್ತರತಃ ಪ್ರಾಗಗ್ರಂ ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಸಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಯಜಮಾನನ ಮುಂದೆ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬರುವಂತೆ (ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ) ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಡಬೇಕು.

34. ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದ ಕೆಂಡವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

35. ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿರುವ ಪವಿತ್ರದಿಂದ (ಆಜ್ಯ) ತುಪ್ಪವನ್ನು 3 ಸಾರಿ ಆರೆಯಬೇಕು.

36. ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಪವಿತ್ರದ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಪಾತ್ರೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

37. ಎರಡು ಉದ್ದವಾದ ದರ್ಭೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ರುವ ಮತ್ತು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಸೃಕ್ಕನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

38. ಸೃಕ್, ಸ್ರುವಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸುವುದು.

39. ಸೃಕ್ ಸ್ರುವಗಳ ಮೇಲು ಭಾಗವನ್ನು ದರ್ಭಾಗ್ರದಿಂದಲೂ ಕೆಳ ಭಾಗವನ್ನು ದರ್ಭೆಯ ಮೂಲದಿಂದಲೂ 2 ಬಾರಿ ಸವರಬೇಕು. ಪುನಃ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಬೇಕು. ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಪಾತ್ರೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಅವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಎಡಕ್ಕೆ ಸೃಕ್ ಮತ್ತು ಬಲಕ್ಕೆ ಸ್ರುವ ಬರುವಂತೆ ಇಡಬೇಕು.

40. ಸೃಕ್ ಸ್ರುವಗಳನ್ನು ಸವರಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣಪಾತ್ರೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

41. ಪಾತ್ರಾಸಾಧನಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ 21 ಸಮಿತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ 3ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಮಕುಂಡದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ ಅವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. (ಇವಕ್ಕೆ ಪರಿಧಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ)

42. ಸಮಿದ್ವಯಂ ಹಸ್ತೇನ ಮಧ್ಯಮ ಪರಿಧಿಮುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ । ಪುರಸ್ತಾದೂರ್ಧ್ವೈಃ ಆಘಾರ ಸಮಿಧಾವಾದಧಾತಿ । ಆಗ್ನೇಯಂ ಯೇಕಾಮಿತರಾಮೀಶಾನ್ಯಂ ॥

43. ಅಗ್ನಿಂ ಪರಿಷಿಚ್ಯ ।

ಅದಿತೇನು ಮನ್ಯಸ್ವ ।

ಅನುಮತೇನು ಮನ್ಯಸ್ವ ।

ಸರಸ್ವತೇನು ಮನ್ಯಸ್ವ ।

ದೇವ ಸವಿತಃ ಪ್ರಸುವ ।

44. ಇಧ್ಮಮಲಂಕೃತ್ಯ । ಸ್ವಯಮಲಂಕೃತಃ । ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಲಂಕೃತ್ಯ ॥

45. ಇಧ್ಮಂ ದ್ವಿರಭಿಘಾರ್ಯ ।

ಮೂಲ ಮಧ್ಯಮಯೋಃ ಮಧ್ಯಭಾಗಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ । ಆಸನಾತ್ಕಿಂಚಿದುತ್ಥಾಯ । ಅಸ್ಮಿನ್ .... ಹೋಮ ಕರ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಇಧ್ಮಮಾದಾಸ್ಯೇ । ಓಂ ಆಧಸ್ವ । (ಇತ್ಯನುಜ್ಞಾತ ಉಪವಿಶ್ಯ ।) ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

42. ಎರಡು ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಸಮಿತ್ತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಆಗ್ನೇಯ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು. (ಇವನ್ನು ಆಘಾರ ಸಮಿತ್ತೆನ್ನುತ್ತಾರೆ)

43. ಅಗ್ನಿಗೆ ಪರಿಶೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಮಕುಂಡಕ್ಕೆ ಎಡಭಾಗದಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರಿನಿಂದ ಪರಿಷೇಚಿಸಬೇಕು.

44. ಉಳಿದ 16 ಸಮಿತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ 15 ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಅಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ತಾನೂ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೇಲೂ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. (ಮಿಕ್ಕ ಒಂದು ಸಮಿತ್ತನ್ನು ರಜ್ಜುವಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು)

45. ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಸಲ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಅಭಿಘಾರ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಗೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆಸನದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಎದ್ದು ಹೋಮಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹಾಕಬೇಕು.

ಇಧ್ಮ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ ಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನು ಗೃಹ್ಣಂತು । ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ॥

46. ಆಘಾರ ಹೋಮಃ :-

ಅ) ವಾಯುವ್ಯಾದಾಗ್ನೇಯಾಂತಂ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥

ಆ) ನೈಋತ್ಯಾದೀಶಾನಾಂತಂ ಇಂದ್ರಾಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥

47. ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಉತ್ತರ ಪೂರ್ವದೇಶೇ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

48. ಸೋಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವದೇಶೇ ಸೋಮಾಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥

49. ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ (ಮಧ್ಯಮಗ್ನೌ ಜುಹೋತಿ)

50. ಯಥೋಪದೇಶಂ ಪ್ರಧಾನಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ ॥

(ಹೂಯಮಾನಂ ದ್ರವ್ಯಜಾತಂ ಯಥಾ ದೈವತಂ ಅಸ್ತು)

ಇಧ್ಮಾದಾನ ಕರ್ಮವು ಸಾಂಗವಾಯಿತೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವೆನೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಇಧ್ಮಾದಾನ ಮಾಡುವುದು.

46. ಸ್ರುವದಿಂದ ಸ್ರಕ್ಕಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆಜ್ಯವು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ,

ಅ) ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ವಾಯುವ್ಯದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆ) ಇಂದ್ರನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ನೈಋತ್ಯದಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

47. ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

48. ಆಗ್ನೇಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

49. ಅಗ್ನಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

50. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಥಾ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಆವಾಹಿತ, ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಒಂದನೇ ಆಹುತಿಯ ನಂತರ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ನಂತರ ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಅಕ್ಷತೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಅದೇ ದೇವತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ)

51. ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್ ಹೋಮಃ :-

ಸ್ರುಚ್ಯುಪಸ್ತೀರ್ಯ । ಚರೂಃ ಉತ್ತರಾರ್ಧಾತ್ ಸಕೃತ್ ಭೂಯಿಷ್ಠಮವಧಾಯ । ದ್ವಿರಭಿಘಾರ್ಯ ॥

52. ಹವ್ಯವಾಹಮಭಿಮಾತಿಷಾಹಂ । ರಕ್ಷೋಹಣಂ ಪೃತನಾಸು ಜಿಷ್ಣುಂ । ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಂತಂ ದೀದ್ಯಂತಂ ಪುರಂಧಿಂ । ಅಗ್ನಿಗ್ಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಾಹುವೇಮ । ಸ್ವಿಷ್ಟಮಗ್ನೇ ಅಭಿತತ್ಪೃಣಾಹಿ । ವಿಶ್ವಾದೇವ ಪೃತನಾ ಅಭಿಷ್ಯ । ಉರುಂ ನಃ ಪಂಥಾಂ ಪದಿಶನ್ವಿಭಾಹಿ । ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮದ್ದೇಹ್ಯಜರಂ ನ ಆಯುಸ್ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಂ ನಮಮ ॥

ಜಯಾದಿ ಹೋಮಃ :-

53. ಏತತ್ಕರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ರುವೇಣ ಜಯಾದಿ ಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

53. 1) ಚಿತ್ತಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

51. ಇದನ್ನು ಚರುಹೋಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೃಕ್ಕಿಗೆ ಚರುವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸ್ರುವದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ 2 ಸಾರಿ ಅಭಿಘಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

52. ನಂತರ ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಈ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. (ಚರುವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೃಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ರುವದಿಂದ ಆಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಮವನ್ನು ಸೃಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು)

ಜಯಾದಿ ಹೋಮಃ :-

53. ಕರ್ಮಫಲ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜಯಾದಿ ಹೋಮಗಳನ್ನು (ಆಜ್ಯಮಾತ್ರ) ಸ್ರುವದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು.

53. 1) ಚಿತ್ತಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

53. 2) ಚಿತ್ತಿಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 3) ಆಕೂತಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 4) ಆಕೂತಿಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 5) ವಿಜ್ಞಾತಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 6) ವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 7) ಮನಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 8) ಶಕ್ವರೀಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 9) ದರ್ಶಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 10) ಪೂರ್ಣಮಾಸಶ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 11) ಬೃಹಚ್ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 2) ಚಿತ್ಯಾ ಇದಂ ನಮಮ ॥

53. 3) ಆಕೂತಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

53. 4) ಆಕೂತ್ಯಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

53. 5) ವಿಜ್ಞಾತಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

53. 6) ವಿಜ್ಞಾನಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

53. 7) ಮನಸ ಇದಂ ನಮಮ ॥

53. 8) ಶಕ್ವರೀಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥

53. 9) ದರ್ಶಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

53. 10) ಪೂರ್ಣಮಾಸಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

53. 11) ಬೃಹತ ಇದಂ ನಮಮ ॥

53. 12) ರಥಂತರಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 13) ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಜಯಾನಿಂದ್ರಾಯ ವೃಷ್ಣೇ ಪ್ರಾಯಚ್ಛದುಗ್ರಃ ಪೃತನಾಜ್ಯೇಷು । ತಸ್ಮೈ ವಿಶಸ್ಸಮನಮಂತ ಸರ್ವಾಸ್ಸ ಉಗ್ರಸ್ಸಹಿ ಹವ್ಯೋ ಬಭೂವ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 14) ಅಗ್ನಿರ್ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 15) ಇಂದ್ರೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 12) ರಥಂತರಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 13) ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 14) ಅಗ್ನಯೇ ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

15. ಇಂದ್ರಾಯಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 16) ಯಮಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ
ಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 17) ವಾಯುರಂತರಿಕ್ಷಸ್ಯಾಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ
ಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 18) ಸೂರ್ಯೋ ದಿವೋಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ
ಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 19) ಚಂದ್ರಮಾ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ
ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ
ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

16. ಯಮಾಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

17. ವಾಯವೇ ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಯಾಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 18) ಸೂರ್ಯಾಯ ದಿವೋಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 19) ಚಂದ್ರಮಸೇ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 20) ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋ
ಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ
ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 21) ಮಿತ್ರಸ್ಸತ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ
ಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 22) ವರುಣೋಪಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ
ಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 23) ಸಮುದ್ರಸ್ಸ್ರೋತ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋ
ಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ
ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 20) ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೋऽಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 21) ಮಿತ್ರಾಯ ಸತ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 22) ವರುಣೋಽಪಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 23) ಸಮುದ್ರಾಯ ಸ್ರೋತ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 24) ಅನ್ನಗ್ಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋ
ಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ
ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 25) ಸೋಮ ಓಷಧೀನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋ
ಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ
ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 26) ಸವಿತಾ ಪ್ರಸವಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋ
ಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ
ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 24) ಅನ್ನಾಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾನಾಮಧಿಪತಿಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 25) ಸೋಮಾಯೌಷಧೀನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 26) ಸವಿತ್ರೇ ಪ್ರಸವಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 27) ರುದ್ರಃ ಪಶೂನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ
ಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥

53. 28) ತ್ವಷ್ಟಾರೂಪಾಣಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾ
ಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 29) ವಿಷ್ಣುಃ ಪರ್ವತಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋ
ಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ
ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 27) ರುದ್ರಾಯ ಪಶೂನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।
(ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು)

53. 28) ತ್ವಷ್ಟ್ರೇ ರೂಪಾಣಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 29) ವಿಷ್ಣವೇ ಪರ್ವತಾನಾಮಧಿಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 30) ಮರುತೋ ಗಣಾನಾಮಧಿಪತಿಸ್ಸಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋ
ಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ
ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 31) ಪಿತರಃ ಪಿತಾಮಹಾಃ ಪರೇವರೇ ತತಾಸ್ತತಾಮಹಾ
ಇಹಮಾವತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಅಸ್ಮಿನ್
ಕ್ಷತ್ರೇಸ್ಯಾಮಾಶಿಷ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪುರೋಧಾಯಾಮಸ್ಮಿನ್
ಕರ್ಮನ್ನಸ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥

53. 32) ಋತಾಷಾಡೃತಧಾಮಾಗ್ನಿರ್ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯೌಷಧಯೋ
ಪ್ಸರಸ ಊರ್ಜೋನಾಮ ಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು
ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 30) ಮರುದ್ಭ್ಯೋ ಗಣಾನಾಮಧಿಪತಿಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 31) ಮನ್ತ್ರೋಕ್ತ ದೇವತಾಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

(ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು)

53. 32) ಋತಾಸಾಹೇ ಋತುಧಾಮ್ನೇ ಅಗ್ನಯೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 33) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 34) ಸಗ್ಂಹಿತೋ ವಿಶ್ವಸಾಮಾಸೂರ್ಯೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತ
ಸ್ಯೌಷಧ ಯೋಪ್ಸರಸ ಊರ್ಜೋನಾಮ ಸ ಇದಂ
ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು
ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 35) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 36) ಸುಷುಮ್ನಸ್ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಶ್ಚಂದ್ರಮಾಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ
ನಕ್ಷತ್ರಾಣ್ಯಪ್ಸರಸೋ ಬೇಕುರಯೋ ನಾಮಸ ಇದಂ
ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು
ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 37) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 33) ಓಷಧೀಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯ ಊರ್ಗ್ಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 34) ಸಗ್ಂಹಿತಾಯ ವಿಶ್ವಸಾಮ್ನೇ ಸೂರ್ಯಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 35) ಮರೀಚಿಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯಃ ಆಯುಭ್ಯಃ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 36) ಸುಷುಮ್ನಾಯ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಯೇ ಚಂದ್ರಮಸೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 37) ನಕ್ಷತ್ರೇಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯ ಬೇಕುರಿಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 38) ಭುಜ್ಯುಸ್ಸುಪರ್ಣೋ ಯಜ್ಞೋಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾ
ಅಪ್ಸರಸಸ್ತವಾನಾಮಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ
ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 39) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 40) ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಿಶ್ವ ಕರ್ಮಾಮನೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ
ಕ್ಸ್ಸಾಮಾ ನ್ಯಪ್ಸರಸೋ ವಹ್ನಯೋ ನಾಮಸ ಇದಂ
ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು
ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 41) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 42) ಇಷಿರೋವಿಶ್ವವ್ಯಚಾವಾತೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯಾಪೋಽಪ್ಸರ
ಸೋಮುದಾನಾಮಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ
ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 38) ಭುಜ್ಯವೇ ಸುಪರ್ಣಾಯ ಯಜ್ಞಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 39) ದಕ್ಷಿಣಾಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯಸ್ತ್ವಾಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 40) ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣೇ ಮನಸೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 41) ಋಕ್ಸಾಮೇಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯಃ ವಹ್ನಿಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 42) ಇಷಿರಾಯ ವಿಶ್ವವ್ಯಚ ಸೇವಾತಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 43) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 44) ಭುವನಸ್ಯ ಪತೇಯಸ್ಯತ ಉಪರಿಗೃಹಾ ಇಹ ಚ ।
ಸನೋರಾಸ್ವಾಜ್ಯಾನಿಗ್ಂ ರಾಯಸ್ಪೋಷಗ್ಂ
ಸುವೀರ್ಯಗ್ಂ ಸಂವತ್ಸರೀಣಾಗ್ಂ ಸ್ವಸ್ತಿಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 45) ಪರಮೇಷ್ಠ್ಯಧಿಪತಿರ್ಮೃತ್ಯುರ್ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಮಪ್ಸರ
ಸೋಭುವೋ ನಾಮಸ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ
ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 46) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 47) ಸುಕ್ಷಿತಿಸ್ಸುಭೂತಿರ್ಭದ್ರ ಕೃತ್ತುಸ್ಸುವರ್ವಾನ್ಪರ್ಜನ್ಯೋ
ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯವಿದ್ಯುತೋಽಪ್ಸರಸೋ ಋಚೋ ನಾಮಸ
ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ
ಪಾಂತು ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 43) ಅದ್ಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯಃಮುದಾಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 44) ಭುವನಸ್ಯಪತ್ಯೈ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 45) ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇಽಧಿಪತಯೇ ಮೃತ್ಯವೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 46) ವಿಶ್ವಸ್ಮಾಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೂಭ್ಯಃ ಭೂಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 47) ಸುಕ್ಷಿತಯೇ ಸುಭೂತಯೇ ಭದ್ರಕೃತೇ ಸುವರ್ವತೇ ಪರ್ಜನ್ಯಾಯ ಗಂಧರ್ವಾ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 48) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 49) ದೂರೇಹೇತಿರಮೃಡಯೋ ಮೃತ್ಯುರ್ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯ
ಪ್ರಜಾ ಅಪ್ಸರಸೋಭಿರುವ್ರೋ ನಾಮಸ ಇದಂ
ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು
ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 50) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 51) ಚಾರುಃ ಕೃಪಣಕಾಶೀ ಕಾಮೋ ಗಂಧರ್ವಸ್ತಸ್ಯಾಧ
ಯೋಪ್ಸರ ಸಶ್ಯೋಚಯಂತೀರ್ನಾಮಸ ಇದಂ
ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾತು ತಾ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ಪಾಂತು
ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 52) ತಾಭ್ಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 48) ವಿದ್ಯುದ್ಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯಃ ಋಗ್ಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 49) ದೂರೇಹೇತಯೇ ಅಮೃಡಯಾಯ ಮೃತ್ಯವೇ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 50) ಪ್ರಜಾಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯಃ ಭೀರುಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 51) ಚಾರವೇ ಕೃಪಣ ಕಾಶಿನೇ ಕಾಮಾಯ ಗಂಧರ್ವಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

53. 52) ಆಧಿಭ್ಯೋಽಪ್ಸರೋಭ್ಯತ್ಶೋಚಯಂತೀಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 53) ಸನೋಭುವನಸ್ಯಪತೇ ಯಸ್ಯತ ಉಪರಿಗೃಹಾ ಇಹ ಚ । ಉರುಬ್ರಹ್ಮಣೇಸ್ಮೈಕ್ಷತ್ರಾಯ ಮಹಿಶರ್ಮ ಯಚ್ಛಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 54) ಪ್ರಜಾಪತೇನತ್ವದೇತಾನ್ಯನ್ಯೋ ವಿಶ್ವಾಜಾತಾನಿಪರಿತಾ ಬಭೂವ । ಯತ್ಕಾಮಸ್ತೇ ಜುಹುಮಸ್ತಂ ನೋ ಅಸ್ತು ವಯಗ್ಂಸ್ಯಾಮ ಪತಯೋರಯೀಣಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

(ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಮನಸಾಧ್ಯಾಯನ್)

53. 55) ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 56) ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 57) ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

53. 53) ಸನೋಽಭುವನಸ್ಯ ಪತ್ನೈ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 54) ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।
(ಈ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು)

53. 55) ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 56) ವಾಯವ ಇದಂ ನಮಮ ।

53. 57) ಸೂರ್ಯಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

54. ಆಜ್ಯ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಃ ।

ಯದಸ್ಯ ಕರ್ಮಣೋತ್ಯರೀರಿಚಂ ಯದ್ವಾನ್ಯೂನಮಿಹಾಕರಂ ।

ಅಗ್ನಿಷ್ಟತ್ಸ್ವಿಷ್ಟ ಕೃದ್ವಿದ್ವಾನ್ತ್ಸರ್ವಗ್‌ಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಗ್‌ಂ ಸುಹುತಂ

ಕರೋತು ಸ್ವಾಹಾ ॥

55. (ತತೋಽಗ್ನೇರುತ್ತರತಸ್ಥಿತಮಿಧ್ಮ ಬಂಧನ ರಜ್ಜುಂ ವಿಸ್ರಸ್ಯ)

ಸ್ವಾಹಾ ॥

56. ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥

57. (ಲೇಪ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್)

ಅಗ್ರಂ - ಮಧ್ಯಂ - ಮೂಲಂ

ಏತತ್ ಏತತ್ ನಿರ್ದೇಶನಂ ಚ ।

ಅಗ್ನಿಂ ಅಭಿಮಂತ್ರಣಂ ಚ ।

ಭೂಮೌ ನಿರ್ಮಾರ್ಷ್ಟಿಃ ॥

54. (ಇದು ಆಜ್ಯ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್ ಹೋಮ. ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಸ್ರುವದಿಂದ ಆಜ್ಯವನ್ನು ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು)

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಇದಂ ನಮಮ ॥

55. (ಅಗ್ನಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಮಿತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ರಜ್ಜುವಿನ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ರಜ್ಜುವನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು)

ರುದ್ರಾಯ ತಂತುಚರಾಯೇದಂ ನಮಮ

56. ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

57. (ಲೇಪಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು)

ಪಾತ್ರಾಸಾಧನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹಾಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿ ಮೂಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಲ ಅಧೋಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಡ ಊರ್ಧ್ವ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

ದರ್ಭೆಯ ಅಗ್ರವನ್ನು ಸ್ರಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಸ್ರುವದಲ್ಲಿಯೂ, ಮೂಲವನ್ನು ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದ್ದಿ ಒಂದು ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಟ್ಟು, ಮಿಕ್ಕ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಸ್ರಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಬಲಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ - ಮಧ್ಯ - ಮೂಲಗಳು ಸುಡುವಂತೆ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಳಿದ ಒಂದು ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮೂರು ಸಲ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಅದೂ ಸಹ ಅಗ್ರ - ಮಧ್ಯ - ಮೂಲಗಳು ಸುಡುವಂತೆ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಗ್ನಿಗೆ ಮೂರು ಸಲ (3) ತರ್ಜನಿಯಿಂದ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಅಭಿವಂದಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತರ್ಜನಿಯಿಂದ ಉಜ್ಜಿ ನಂತರ ಪರಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

58. ಮಧ್ಯಮ ಪರಿದಿಂ ಪ್ರಹೃತ್ಯ । ಇತರೌ ಪ್ರಹರನ್ । ಆಘಾರ ಸಮಿಧೌ ಪ್ರಹೃತ್ಯ ॥

59. (ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನುದ್ದಿಶ್ಯಸಗ್ಗ್ಂ ಸ್ರುವೇಣಾಭಿಜುಹೋತಿ) ವಸುಭ್ಯೋ ರುದ್ರೇಭ್ಯಃ ಆದಿತ್ಯೋಭ್ಯಸ್ಸಗ್ಂ ಸ್ರಾವೇಭ್ಯ ಇದಂ ॥

60. ಅವಿಜ್ಞಾತಾದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತಾಹುತೀಃ ಸ್ರುವೇಣ ಹೋಷ್ಯಾಮಿ ॥

60. 1) ಅನಾಜ್ಞಾತಂ ಯದಾಜ್ಞಾತಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಕ್ರಿಯತೇಮಿಥು । ಅಗ್ನೇತದಸ್ಯ ಕಲ್ಪಯತ್ವಗ್ಂ ಹಿ ವೇತ್ಥಯಥಾತಥಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 2) ಪುರುಷ ಸಂಮಿತೋ ಯಜ್ಞಃ । ಯಜ್ಞಃ ಪುರುಷ ಸಂಮಿತಃ । ಅಗ್ನೇತದಸ್ಯ ಕಲ್ಪಯತ್ವಗ್ಂ ಹಿ ವೇತ್ಥಯಥಾತಥಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 3) ಯತ್ಪಾ ಕತ್ರಾಮನಸಾಧೀನದಕ್ಷಾನ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಮನ್ವತೇ ಮರ್ತಾಸಃ । ಅಗ್ನಿಷ್ಟದ್ಧೋತಾ

58. ಮೊದಲು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಿತ್ತನ್ನು, ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಿತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಆಘಾರ ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು, ಆಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.

59. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ರುಕ್ ಮತ್ತು ಸ್ರುವ ಎರಡರಿಂದಲೂ ಆಜ್ಯವನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

60. ಅಜ್ಞಾನವಶದಿಂದಾದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಸ್ರುವದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು.

60. 1) ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

60. 2) ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

60. 3) ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

ಕ್ರತುವಿದ್ವಿಜಾನನ್ ಯಜಿಷ್ಠೋ ದೇವಾಗ್ಂ

ಋತು ಶೋಯಜಾತಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 4) ತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ದೇವಸ್ಯ

ಹೇಡೋऽವಯಾಸಿಸೀಷ್ಠಾಃ । ಯಜಿಷ್ಠೋ

ವಹ್ನಿತಮಶ್ಶೋಶುಚಾನೋ ವಿಶ್ವಾನ್ ದ್ವೇಷಾಗ್ಂಸಿ

ಪ್ರಮುಮುಗ್ಧ್ಯಸ್ಮತ್ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 5) ಸತ್ವಂ ನೋ ಅಗ್ನೇऽವಮೋ ಭವೋತಿನೇದಿಷ್ಠೋ ಅಸ್ಯಾ

ಉಷಸೋವ್ಯುಷ್ಟೌ । ಅವಯಕ್ಷ್ವನೋ ವರುಣಗ್ಂ

ರರಾಣೋವೀಹಿ ಮೃಡೀಕಗ್ಂ ಸುಹವೋನ ಏಧಿ

ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 6) ಆಭಿರ್ಗೀರ್ಭಿರ್ಯದತೋನ ಊನಮಾಪ್ಯಾಯ

ಹರಿವೋ ವರ್ಧಮಾನಃ । ಯದಾ ಸ್ತೋತೃಭ್ಯೋ ಮಹಿ

60. 4) ಅಗ್ನಿವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ ನಮಮ ।

60. 5) ಅಗ್ನಿವರುಣಾಭ್ಯಾಂ ಇದಂ ನಮಮ ।

60. 6) ಇಂದ್ರಾಯ ಹರಿವತೇ ವರ್ಧಮಾನಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

ಗೋತ್ರಾ ರುಜಾಸಿ ಭೂಯಿಷ್ಠ ಭಾಜೋ ಅಧತೇಸ್ಯಾಮ

ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 7) ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಂ ।

ಸಮೂಡಮಸ್ಯ ಪಾಗ್ಂ ಸುರೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 8) ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಂ ।

ಉರ್ವಾರುಕಮಿವ ಬಂಧನಾನ್ ಮೃತ್ಯೋರ್ಮುಕ್ಷೀಯ

ಮಾಮೃತಾತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 9) ಯದ್ವಿದ್ವಾಗ್ಂ ಸೋಯದವಿದ್ವಾಗ್ಂ ಸೋಮುಗ್ಧಾಃ

ಕುರ್ವಂತಿ ಋತ್ವಿಜಃ । ಅಗ್ನಿರ್ಮಾತಸ್ಮಾದೇನಸಃ ಶ್ರದ್ಧಾ

ದೇವೀ ಚ ಮುಂಚತಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 10) ಅಸ್ಕಾಂದ್ಯೌಃ ಪೃಥಿವೀಂ । ಅಸ್ಕಾನ್ನೃಷಭೋ ಯುವಾಗಾಃ ।

ಸ್ಕನ್ನೇಮಾ ವಿಶ್ವಾಭುವನಾ । ಸ್ಕನ್ನೋಯಜ್ಞಃ

60. 7) ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ನಮಮ ।

60. 8) ತ್ರ್ಯಂಬಕ ರುದ್ರಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

60. 9) ಅಗ್ನಿಶ್ರದ್ಧಾಭ್ಯಾಯಿದಂ ನಮಮ ।

60. 10) ಸ್ಕನ್ನಾದಿಭ್ಯೋದೇವತಾಭ್ಯಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

ಪ್ರಜನಯತು । ಅಸ್ಕಾನಜನಿ ಪ್ರಾಜನಿ । ಅಸ್ಕನ್ನಾಜ್ಜಾಯ

ತೇ ವೃಷಾ । ಸ್ಕನ್ನಾತ್ಪ್ರಜನಿಷೀ ಮಹಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 11) ಯನ್ಮ ಆತ್ಮನೋಮಿಂದಾ ಭೂದಗ್ನಿಸ್ತತ್ಪುನರಾಹಾ

ಜ್ಜಾತವೇದಾ ವಿಚರ್‌ಷಣಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 12) ಪುನರಗ್ನಿಶ್ಚಕ್ಷುರದಾತ್ಪುನರಿಂದ್ರೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ।

ಪುನರ್ಮೇ ಅಶ್ವಿನಾಯುವಂ ಚಕ್ಷುರಾಧತ್ತಮಕ್ಷ್ಯೋ

ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 13) ಪುನಸ್ತ್ವಾದಿತ್ಯಾ ರುದ್ರಾ ವಸವಸ್ಸಮಿಂಧತಾಂ

ಪುನರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಣೋ ವಸುನೀತ ಯಜ್ಞೈಃ । ಘೃತೇನ ತ್ವಂ

ತನುವೋ ವರ್ಧಯಸ್ವ ಸತ್ಯಾಸ್ಸಂತು ಯಜಮಾನಸ್ಯ

ಕಾಮಾ ಸ್ವಾಹಾ ॥

60. 11) ಮಿಂದಾದಿಭ್ಯೋದೇವತಾಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

60. 12) ಅಗ್ನೀಂದ್ರ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಶ್ವಿಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

60. 13) ಅಗ್ನಯೇ ವಸುನೀತಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

60. 14) ಅಸ್ಮಿನ್ ಹೋಮ ಕರ್ಮಣಿ ಮಧ್ಯೇ ಸಂಭಾವಿತ ಸಮಸ್ತ ದೋಷ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಹೋಷ್ಯಾಮಿ ॥

(ಅ)ಓಂ ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

(ಆ) ಓಂ ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

(ಇ) ಓಂ ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

(ಈ) ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

(ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ)

61. **ಅಥ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಃ :-**

ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಾ ಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ ।
ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚಂತ್ವಗ್ಂ ಹಸಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

62. **ವಸೋರ್ಧಾರಾ :-**

ಓಂ ಸಮುದ್ರಾದೂರ್ಮಿರ್ಧುಮಾ ಉದಾರದುಪಾಂಶುನಾ
ಸಮಮೃತತ್ವಮಾನಟ್ । ಘೃತಸ್ಯನಾಮಗುಹ್ಯಂ ಯದಸ್ತಿ

60. 14) ಹೋಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ತ ದೋಷ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಮ.

(ಅ) ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

(ಆ) ವಾಯವ ಇದಂ ನಮಮ ।

(ಇ) ಸೂರ್ಯಾಯೇದಂ ನಮಮ ।

(ಈ) ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

(ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು)

61. ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ :-

ಪೂರ್ಣಫಲ, ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಆಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಓಷದೀಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥

62. ವಸೋರ್ಧಾರಾ :-

ಈ ಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಸ್ರುಕ್ಕಿನಿಂದ ಆಜ್ಯವು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ, ವಸೋರ್ಧಾರೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. (ಸ್ಮಾರ್ತ ಹೋಮಗಳಲ್ಲಿ ವಸೋರ್ಧಾರೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಆದರೂ ಇದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.)

ಜಿಹ್ವಾ ದೇವಾನಾಮಮೃತಸ್ಯ ನಾಭಿಃ ॥ ೧ ॥

ವಯಂ ನಾಮ ಪ್ರಬ್ರವಾಮಾ ಘೃತಸ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ ಯಜ್ಞೇ ಧಾರಯಾಮಾ ನಮೋಭಿಃ । ಉಪಬ್ರಹ್ಮಾಶೃಣವಚ್ಛಸ್ಯಮಾನಂ ಚತುಃಶೃಂಗೋವಮೀದ್ ಗೌರ ಏತತ್ ॥ ೨ ॥

ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ ತ್ರಯೋ ಅಸ್ಯ ಪಾದಾ ದ್ವೇ ಶೀರ್ಷೇ ಸಪ್ತಹಸ್ತಾಸೋ ಅಸ್ಯ । ತ್ರಿಧಾ ಬದ್ಧೋ ವೃಷಭೋ ರೋರವೀತಿ ಮಹೋ ದೇವೋ ಮರ್ತ್ಯಾಗ್ಂ ಆವಿವೇಶ ॥ ೩ ॥

ತ್ರಿಧಾಹಿತಂ ಪಣಿಭಿರ್ಗುಹ್ಯಮಾನಂ ಗವಿ ದೇವಾಸೋ ಘೃತಮನ್ವವಿಂದನ್ । ಇಂದ್ರ ಏಕಂ ಸೂರ್ಯ ಏಕಂ ಜಜಾನವೇನಾದೇಕಂ ಸ್ವಧಯಾ ನಿಷ್ಟತಕ್ಷುಃ ॥ ೪ ॥

ಏತಾ ಅರ್ಷಂತಿ ಹೃದ್ಯಾತ್ಸಮುದ್ರಾಚ್ಛತ ವ್ರಜಾರಿಪುಣಾನಾವ ಚಕ್ಷೇ । ಘೃತಸ್ಯಧಾರಾ ಅಭಿಚಾಕಶೀಮಿ ಹಿರಣ್ಯಯೋ ವೇತಸೋ ಮಧ್ಯ ಆಸಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ರವಂತಿ ಸರಿತೋ ನ ಧೇನಾ ಅಂತರ್ಹೃದಾ ಮನಸಾ ಪೂಯಮಾನಾಃ । ಏತೇ ಅರ್ಷಂತ್ಯೂರ್ಮಯೋ ಘೃತಸ್ಯ ಮೃಗಾ ಇವ ಕ್ಷಿಪಣೋರೀಷಮಾಣಾಃ ॥ ೬ ॥

ಸಿಂಧೋರಿವ ಪ್ರಾಧ್ವನೇ ಶೂಘನಾಸೋ ವಾತಪ್ರಮೀಯಃ ಪತಯಂತಿ ಯಹ್ವಾಃ । ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ ಅರುಷೋನ ವಾಜೀ ಕಾಷ್ಠಾಭಿನಂದನ್ನೂರ್ಮಿಭಿಃ ಪಿನ್ವಮಾನಃ ॥ ೭ ॥

ಅಭಿಪ್ರವಂತ ಸಮನೇವಯೋಷಾಃ ಕಲ್ಯಾಣ್ಯಃ ಸ್ಮಯಮಾನಸೋ ಅಗ್ನಿಂ । ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾಃ ಸವಿಧೋ ನ ಸಂತತಾಜುಷಾಣೋ ಹರ್ಯತಿ ಜಾತವೇದಾಃ ॥ ೮ ॥

ಕನ್ಯಾ ಇವ್ಅ ವಹತು ಮೇತವಾ ಉ ಅಂಜ್ಯಂ ಜಾನಾ ಅಭಿಚಾಕಶೀಮಿ । ಯತ್ರ ಸೋಮಃ ಸೂಯತೇ ಯತ್ರ ಯಜ್ಞೋ ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ ಅಭಿತತ್ಪವಂತೇ ॥ ೯ ॥

ಅಭ್ಯರ್ಷತ ಸುಷ್ಟುತಿಂ ಗವ್ಯಮಾಜಮಸ್ಮಾಸುಭದ್ರಾ ದ್ರವಿಣಾ ನಿಧತ್ತ । ಇಮಂ ಯಜ್ಞಂ ನಯತ ದೇವತಾಸೋ ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾಮಧುಮತ್ಪವಂತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಧಾಮಂತೇ ವಿಶ್ವಂ ಭುವನಮಧಿಶ್ರಿತಮಂತಃ ಸಮುದ್ರೇ ಹೃದ್ಯಂಗತರಾಯುಷಿ । ಅಪಾಮನೀಕೇ ಸಮಿಥೇಯ ಆಭೃತಸ್ತಮಶ್ಯಾಮಮಧುಮಂತಂತ ಊರ್ಮಿಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೧೧ ॥

63. ಅಸ್ಮಿನ್.................. ಹೋಮ ಕರ್ಮಣಿ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಮುಹೂರ್ತಸ್ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನು ಗೃಹ್ಣಂತು ॥ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ॥

64. ದ್ವಾದಶಗೃಹೀತೇನಾಜ್ಯೇನ ಸ್ರುಚಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾ - ಏಕಂ, ದ್ವೇ, ತ್ರೀಣಿ, ಚತ್ವಾರಿ, ಪಂಚ, ಷಟ್, ಸಪ್ತ, ಅಷ್ಟೌ, ನವ, ದಶ, ಏಕಾದಶ, ದ್ವಾದಶ -

ಅಧ್ವ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

63. ಹೋಮ ಕರ್ಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಮುಹೂರ್ತವು ಶುಭವಾಗಲೆಂದು ಸದಸ್ಸನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಸದಸ್ಸು 'ಶುಭವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಹರಸುವರು.

64. ಸ್ರುಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ರುವದಿಂದ ಆಜ್ಯವನ್ನು 12 ಸಾರಿ ಎಣಿಸಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಸ್ರುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಗ್ನಿಗೆ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

65. ಸಪ್ತ ತೇ ಅಗ್ನೇ ಸಮಿಧಃ ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಾಸ್ಸಪ್ತ ಋಷಯಸ್ಸಪ್ತಧಾಮ
ಪ್ರಿಯಾಣಿ । ಸಪ್ತಹೋತ್ರಾಸ್ಸಪ್ತಧಾತ್ವಾ ಯಜಂತಿ ಸಪ್ತಯೋ
ನೀರಾಪೃಣ ಸ್ವಾ ಘೃತೇನ ಸ್ವಾಹಾ ॥

66. (ಅಗ್ನಿಂ ಪರಿಶಿಂಚತಿ)

66. 1) ಅದಿತೇನ್ವಮಗ್ಂಸ್ಥಾಃ ॥

66. 2) ಅನುಮತೇನ್ವಮಗ್ಂಸ್ಥಾಃ ॥

66. 3) ಸರಸ್ವತೇನ್ವಮಗ್ಂಸ್ಥಾಃ ॥

66. 4) ದೇವ ಸವಿತಃ ಪ್ರಾಸಾವೀಃ ॥

67. ಪ್ರಣೀತಾಸ್ವಪ ಆನೀಯ ।
ಪ್ರತಿ ಜಲ ಮಿಶ್ರಂ ॥

65. ಅಗ್ನಯೇ ಸಪ್ತಹೋತ್ರ ಇದಂ ನಮಮ ।

66. (ಅಗ್ನಿಗೆ ಪುನಃ ಪರಿಶೇಚನೆ ಮಾಡುವುದು)

66. 1) ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ

66. 2) ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ

66. 3) ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ

66. 4) ಹೋಮಕುಂಡದ ಎಡ ಭಾಗದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಲಭಾಗದವರೆಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರಿನಿಂದ ಪರಿಶೇಚಿಸಬೇಕು.

67. ಪತ್ನಿಯು ಯಜಮಾನನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂರಬೇಕು. ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಪತ್ನಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯ ನೀರನ್ನು ಬೆರಸಬೇಕು.

68. ಸದಸಿಸನ್ಮೇ ಭೂಯಾಃ । ಸರ್ವಮಸಿ ಸರ್ವಂ ಮೇ ಭೂಯಾಃ ।
ಪೂರ್ಣಮಸಿ ಪೂರ್ಣಂ ಮೇ ಭೂಯಾಃ । ಅಕ್ಷಿತಮಸಿ
ಮಾಮೇಕ್ಷೇಷ್ಠಾಃ ॥

68. 1) ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ದೇವಾ ಋತ್ವಿಜೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

68. 2) ದಕ್ಷಿಣಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಮಾಸಾಃ ಪಿತರೋ
ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥

68. 3) ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಗೃಹಾಃ ಪಶವೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

68. 4) ಉದೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಆಪ ಓಷಧಯೋವನಸ್ಪತಯೋ
ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

68. 5) ಊರ್ಧ್ವಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಯಜ್ಞ ಸಂವತ್ಸರೋ
ಯಜ್ಞಪತಿರ್ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

68. ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

68. 1) ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

68. 2) ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

(ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು)

68. 3) ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

68. 4) ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಷಿಸಬೇಕು.

68. 5) ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

68. 6) ಸಮುದ್ರಂ ವಃ ಪ್ರಹಿಣೋಮಿಸ್ವಾಂ ಯೋನಿಮಪಿಗಚ್ಛತ ।
ಅಚ್ಛಿದ್ರಃ ಪ್ರಜಯಾಭೂಯಾಸಂ ಮಾಪರಾ
ಸೇಚಿಮತ್ಪಯಃ ॥

69. ಅಂಜಲೌಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಮಾನಯತಿ ರೇತ ಏವಾಸ್ಯಾಂ
ಪ್ರಜಾಂದಧಾತಿ । ಪ್ರಜಯಾ ಹಿ ಮನುಷ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಃ । ಮುಖಂ
ವಿಮೃಷ್ಟೇ ಅವಬೃಥಸ್ಯೈವ ರೂಪಂ ಕೃತ್ವೋತ್ತಿಷ್ಠತಿ ॥

70. (ತದುದಕಂ)

ಶಾಂತಿರಸ್ತು, ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು, ತುಷ್ಟಿರಸ್ತು, ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು,
ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು, ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು, ಆರೋಗ್ಯಮಸ್ತು, ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು,
ಶುಭಂ ಕರ್ಮಾಸ್ತು, ಕರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಪುತ್ರ
ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ವೇದ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು,
ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥

71. ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪರಿಸ್ತರಣಂ ಉತ್ತರೇ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥

72. ಬ್ರಹ್ಮಣೇವರಂ ದದಾಮಿ ॥

73. ಹೋಮಾಂತೇ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ । ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ

68. 6) ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

69. ಉಳಿದ ನೀರನ್ನು ಪತ್ನಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಬೇರೆ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಕ್ಷತೆ ಮಾತ್ರ ಬೀಳಬಾರದು. ಅದನ್ನು ತಾನೂ ಮತ್ತು ಪತ್ನಿಯೂ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

70. ಬೇರೆ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕಿದ ನೀರಿನಿಂದ ಆಚಾರ್ಯನು ಯಜಮಾನ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ನಿಯು ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

71. ಪರಿಸ್ತರಣಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇಡಬೇಕು.

72. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.

73. ಹೋಮಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ

ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

74. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಮೇಧಾಂ ಯಶಃ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಶ್ರಿಯಂ ಬಲಂ ಆಯುಷ್ಯಂ ತೇಜ ಆರೋಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನ । ಶ್ರಿಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನೋನ್ನಮ ಇತಿ ॥

ಚತುಸ್ಸಾಗರ .... ಶರ್ಮಾ ಅಹಂಭೋ ಅಭಿವಾದಯೇ ॥

75. ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪೋ ಹೋಮ ಕ್ರಿಯಾದಿಷು । ನ್ಯೂನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋ ವಂದೇ ತಮಚ್ಯುತಂ । ಮನ್ತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ಹುತಾಶನ । ಅನೇನ ಮಯಾಕೃತೇನ ....ಹೋಮೇನ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಃ ಪ್ರೀಣಾತು ॥ ಮಧ್ಯೇ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಧ್ಯಾನ ನಿಯಮ ಸ್ವರವರ್ಣ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತ ಲೋಪದೋಷ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ನಾಮತ್ರಯ ಮಂತ್ರ ಜಪಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಓಂ ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ । ಓಂ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ । ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ । (3ಸಲ ಹೇಳುವುದು) ಅನಂತರ ಓಂ ಶ್ರೀ ಅಚ್ಯುತಾನಂತ ಗೋವಿಂದೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾತ್ಮನಾವಾ ಪ್ರಕೃತೇಸ್ಸ್ವಭಾವಾತ್ । ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

76. ರಕ್ಷಾಧಾರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

76. 1) ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ :-

ಬೃಹತ್ಸಾಮಕ್ಷತ್ರಭೃದ್ವೃದ್ಧ ವೃಷ್ಣಿಯಂ ತ್ರಿಷ್ಟುಭೌಜ ಶುಭಿತಮುಗ್ರವೀರಂ । ಇಂದ್ರಸ್ತೋಮೇನ ಪಂಚದಶೇನ

ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಧೂಪ, ದೀಪ, ಆಜ್ಯೋಪಹಾರ, ನೈವೇದ್ಯ, ಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

74. ಅಗ್ನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರವರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

75. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಮ ಫಲವನ್ನು ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

76. ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು (76.1) ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥರೂ (76.2) ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೂ ರಕ್ಷಾಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಧ್ಯಮಿದಂ ವಾತೇನ ಸಗರೇಣ ರಕ್ಷ ॥

ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೆ ರಕ್ಷೆ ಇಡುವಾಗ ಹೇಳುವ ಮಂತ್ರ :

ಸುಮಂಗಲೀರಿಯಂ ವಧೂರಿಮಾಗ್ಂ ಸಮೇತ ಪಶ್ಯತ ।
ಸೌಭಾಗ್ಯಮಸ್ಮೈ ದತ್ವಾ ಯಾಥಾಸ್ತಂ ವಿಪರೇತನ ॥

76. 2) ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ :-

ಮಾನಸ್ತೋಕೇ ತನಯೇ ಮಾನ ಆಯುಷಿ ಮಾನೋ
ಗೋಷು ಮಾನೋ ಅಶ್ವೇಷು ರೀರಿಷಃ । ವೀರಾನ್ಮಾನೋ
ರುದ್ರ ಭಾಮಿತೋ ವಧೀರ್ಹವಿಷ್ಮಂತೋ ನಮಸಾ
ವಿಧೇಮ ತೇ ॥

77. 1) ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ :-

ಅಗ್ನೇನಯ ಸುಪಥಾರಾಯೇ ಅಸ್ಮಾನ್ । ವಿಶ್ವಾನಿದೇವ
ವಯುನಾನಿ ವಿದ್ವಾನ್ । ಯುಯೋಧ್ಯಸ್ಮಜ್ಜುಹುರಾಣ
ಮೇನಃ । ಭೂಯಿಷ್ಠಾಂ ತೇ ನಮ ಉಕ್ತಿಂ ವಿಧೇಮ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಯ ನಮಸ್ತೇ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಯೇ ।
ನಮ ಆಹವನೀಯಾಯ ಮಹಾವೇದ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ ॥
ಕಾಂಡದ್ವಯೋಪಪಾಧ್ಯಾಯ ಕರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗ ರೂಪಾಯ ಯಜ್ಞೇಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥

77. ಅಗ್ನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದ (77.1) ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥರೂ (77.2) ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೂ ಪ್ರವರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಯಜ್ಞೇಶಾಚ್ಯುತ ಗೋವಿಂದ ಮಾಧವಾನಂತ ಕೇಶವ ।
ಕೃಷ್ಣ ವಿಷ್ಣೋ ಹೃಷೀಕೇಶ ವಾಸುದೇವ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥

ಚತುಸ್ಸಾಗರ .... ಶರ್ಮಾ
ಅಹಂಭೋ ಅಭಿವಾದಯೇ ॥

77. 2) ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ :-

ಯತ್ತೇ ಅಗ್ನೇ ತೇಜಸ್ತೇನಾ ತೇಜಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ ।
ಯತ್ತೇ ಅಗ್ನೇ ವರ್ಚಸ್ತೇನಾ ವರ್ಚಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ ।
ಯತ್ತೇ ಅಗ್ನೇ ಹರಸ್ತೇನಾ ಹರಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ ॥

ಮಯಿ ಮೇಧಾಂ ಮಯಿ ಪ್ರಜಾಂ ಮಯ್ಯಗ್ನಿಸ್ತೇಜೋ ದಧಾತು । ಮಯಿ ಮೇಧಾಂ ಮಯಿ ಪ್ರಜಾಂ ಮಯೀಂದ್ರ ಇಂದ್ರಿಯಂ ದಧಾತು । ಮಯಿ ಮೇಧಾಂ ಮಯಿ ಪ್ರಜಾಂ ಮಯಿ ಸೂರ್ಯೋ ಭ್ರಾಜೋ ದಧಾತು ॥

ಮಾನಸ್ತೋಕೇ ತನಯೇ ಮಾನ ಆಯುಷಿ ಮಾನೋ
ಗೋಷು ಮಾನೋ ಅಶ್ವೇಷು ರೀರಿಷಃ । ವೀರಾನ್ಮಾನೋ
ರುದ್ರ ಭಾಮಿತೋ ವಧೀರ್ಹವಿಷ್ಮಂತೋ ನಮಸಾ
ವಿಧೇಮ ತೇ ॥

ಮೇಧಾವೀ ಭೂಯಾಸಂ । ತೇಜಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ ।
ವರ್ಚಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ । ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ ।
ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭೂಯಾಸಂ । ಅನ್ನಾದೋ ಭೂಯಾಸಂ ।
ಯಶಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ । ಸರ್ವಸಮೃದ್ಧೋ ಭೂಯಾಸಂ ।

ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾಂ ಮೇಧಾಂ ಯಶಃ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನ । ಶ್ರಿಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನ ಓಂ ನಮ ಇತಿ ॥

ಚತುಸ್ಸಾಗರ .... ಶರ್ಮಾ
ಅಹಂಭೋಃ ಅಭಿವಾದಯೇ ॥

78. ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ । ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ ।

॥ ಹರಿ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

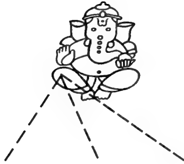
78. ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡುವುದು.

॥ ಹರಿ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

॥ ಓಂ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥

ಋಗ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಋಗ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ

1. ಸಂಕಲ್ಪ:

ಓಂ ಭೂಃ .... ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಆಸ್ತಿಕ ಭಕ್ತಜನಾನಾಂ (ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಹಕುಟುಂಬಾನಾಂ) ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮ ಮೋಕ್ಷ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ .... ದೇವತಾಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಶ್ರೀ .... ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ .... ದೇವತಾ ಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

2. ಗೋಮಯೇನ ಉಪಲಿಪ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ಉಚ್ಚಯೀಕೃತಾಂ ಭೂಮಿಂ ಶುಚೌದೇಶೇ ಆರತ್ನಿಮಾತ್ರಂ ಚತುರಸ್ಥಂಡಿಲಂ ಕೃತ್ವಾ । ರಂಗವಲ್ಯಾದ್ಯಲಂಕೃತ್ಯ । ತದುಪರಿ ತಂಡುಲಪಿಷ್ಟೇನ ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರಾಂ ಚತುರಶ್ರಂ ಸಮೋಪ್ಯ ॥

3. ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

4. ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗೇ ಯಜ್ಞಿಯಶಕಲಮೂಲೇನ ಉದಗಾಯತಾಂ ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರಾಂ ಏಕಾಂ ರೇಖಾಮಾಲಿಖ್ಯಾ ॥

5. ತಸ್ಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಯೋರುತ್ತರಯೋಃ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಗಾಯತೇ ಪ್ರಾದೇಶ ಸಂಮಿತೇ ದ್ವೇ ರೇಖೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ॥

ಋಗ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ

1. ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನೆ, ಜಪ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಂತರ ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಹೋಮಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.

2. ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿದ ರಂಗವಲ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಶುಚಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊಳಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿದ ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನು ಸಿದ್ದಗೊಳಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಒಂದು ಚೋಟು ಅಗಲದಷ್ಟು ಹರಡಿ ಚೌಕಾಕಾರ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.

3. ಸ್ಥಂಡಿಲದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆದು ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

4. ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಕಾರ ಮಂಡಲದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಸಮಿತ್ತನ್ನು ಹಿಡಿದು ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಚೋಟುದ್ದದ ಒಂದು ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕು. (1)

5. ಮೇಲಿನ ರೇಖೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕು. ಆ ರೇಖೆಗಳು ಮೊದಲಿನ ರೇಖೆಗೆ ತಗುಲಿರಬಾರದು. (2 ಮತ್ತು 3)

6. ತಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಕ್ಷಿಣತ ಆರಭ್ಯ ಪರಸ್ಪರಮ್ ಅಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಾಃ ಪ್ರಾಗಾಯತಾಃ ಪ್ರಾದೇಶ ಸಂಮಿತಾಃ ತಿಸ್ರೋ ರೇಖಾ ಲಿಖಿತ್ವಾ ॥

ಪಾತ್ರಾಸಾಧನಗಳು

ಚರುಸ್ಥಾಲೀ

ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ

ದರ್ವೀ

ಸ್ರುವ

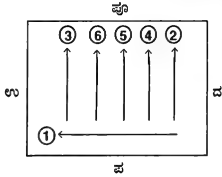

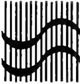
ಪ್ರಣೆತಾ

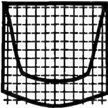
ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆ

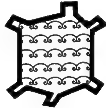
ಮೇಲೆ ಎಳೆದ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದ ಎರಡು ರೇಖೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ತಾಕದಂತೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ 3 ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕು. (4,5 ಮತ್ತು 6) (ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ)

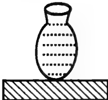

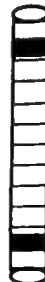

ಇಧ್ಮ

ಬರ್ಹಿ

ಶೂರ್ಪಂ

ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ

ಉಲೂಖಲ

ಮುಸಲ

7. ತತ್ರ ತಚ್ಛಕಲಂ ಪ್ರಾಗಗ್ರಮುದಗಗ್ರಂ ವಾ ನಿಧಾಯ । ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ರುದ್ರಶ್ಚ ಉಮಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರಸ್ವತೀ । ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ವಿಷ್ಣುಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ರುದ್ರಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಉಮಾಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಸರಸ್ವತೀಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹಿತ ರೇಖಾಃ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಲಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾ .... ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚೋಪಚಾರೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ॥

8. ಸ್ಥಂಡಿಲಮದ್ಭಿರಭ್ಯುಕ್ಷ್ಯ ॥ ಶಕಲಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ॥
ಶಕಲಮಾಗ್ನೇಯಾಂ ನಿರಸ್ಯ ॥
ಪಾಣಿಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ॥

9. ವಾಗ್ಯಮನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

10. ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

11. ಏಹ್ಯಗ್ನ ಇತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ರಹೂಗಣಪುತ್ರೋ ಗೌತಮೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಗ್ನ್ಯಾಹ್ವಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಏಹ್ಯಗ್ನ ಇಹ ಹೋತಾ ನಿಷೀದಾದಬ್ಧಸ್ಸುಪುರ ಏತಾಭವಾನಃ । ಅವತಾಂ ತ್ವಾ ರೋದಸೀ ವಿಶ್ವಮಿನ್ವೇ ಯಜಾಮಹೇ ಸೌಮನಸಾಯ ದೇವಾನ್ ॥

7. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಮಿತ್ತನ್ನು ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು.

ರೇಖೆಗಳಿಗೆ 'ಲಂ' ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚೋಪಚಾರಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

8. ಸ್ಥಂಡಿಲವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಸಮಿತ್ತನ್ನು ಹೋಮಕುಂಡದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ನಂತರ ಕೈಯನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು.

9. ಹೋಮಾಂತ್ಯದವರೆಗೂ ಮೌನವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. (ಹೋಮ ಮಾಡುವಾಗ ಮೌನವನ್ನು ಆಚರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಗ್ನಿಯು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾನೆ) ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೋಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸತ್ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.

10. ಅಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಸುವಾಸಿನಿಯರು ಲೋಹ/ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಕೆಂಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಮಕುಂಡದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು.

11. ಈ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದು ಆಗ್ನೇಯ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅಗ್ನಿಯು ತನಗೆ ಎದುರಾಗುವಂತೆ ವ್ಯಾಹೃತಿ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ರೇಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು.

ಅಗ್ನೇ ಅಚ್ಛಾ ವದೇಹ ನಃ ಪ್ರತ್ಯಙ್ನಸ್ಸುಮನಾಭವ । ಪ್ರನೋ

ಯಚ್ಛ ವಿಶಸ್ಪತೇ ಧನದಾ ಅಸಿ ನಸ್ತ್ವಮ್ ॥

ಅನೇನ ಮನ್ತ್ರೇಣ ಸ್ವಾಭಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾ ॥

14. ಇಂಧನ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ :

ಅಗ್ನೌ ಪ್ರೋಕ್ಷಿತೇಂಧನಾನಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ॥

ಇಂಧಾನೋ ಅಗ್ನಿಮಿತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಗೃತ್ಸಮದೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿರ್ಜಗತೀ ಇಂಧನ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಇಂಧಾನೋ ಅಗ್ನಿಂ ವನವದ್ವನುಷ್ಯತಃ ಕೃತ ಬ್ರಹ್ಮಾಶೂಶು ವದ್ರಾತ್‌ಹವ್ಯ ಇತ್ । ಜಾತೇನ ಜಾತಮತಿ ಸಪ್ರಸರ್ಸೃತೇ ಯಂಯಂ ಯುಜಂ ಕೃಣುತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿಃ ॥

ಇತಿ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ॥

15. ವಿಜ್ಯೋತಿಷೇತಿ ಚಾನೋ ವೃಷೋಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಗ್ನಿಜ್ವಲನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ವಿಜ್ಯೋತಿಷಾ ಬೃಹತಾ ಭಾತ್ಯಗ್ನಿರಾವಿರ್ವಿಶ್ವಾನಿ ಕೃಣುತೇ ಮಹಿತ್ವಾ । ಪ್ರಾದೇವೀ ರ್ಮಾಯಾಸ್ಸಹತೇ

ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅಗ್ನಿಯ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಕ್ಷತೋದಕವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

14. ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಬೇಕು. ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸದೆ ಹೋಮಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

(ವಸ್ತ್ರ, ಎಲೆ, ಕೈ, ಮರ, ಮುಖ (ಬಾಯಿ)), ಮರದಪಟ್ಟ ಇವುಗಳಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಜ್ವಲನ ಮಾಡಬಾರದು. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಎಲೆಯಿಂದ ರೋಗ, ಮರದಿಂದ ಧನನಾಶ, ಕೈಯಿಂದ ಮೃತ್ಯು, ಮುಖದಿಂದ ಆಯಸ್ಸು ಕ್ಷೀಣ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿದುರು ಕೊಳವೆಯಿಂದ ದರ್ಭೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿಟ್ಟು ಜ್ವಲನ ಮಾಡಬೇಕು.

15. ಈ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

ದುರೇವಾಶ್ಮಿಶೀತೇ ಶೃಂಗೇ ರಕ್ಷಸೇ ವಿನಿಕ್ಷೇ ॥

16. ಅಗ್ನಿಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ।

ಚತ್ವಾರಿಶೃಂಗಾ ವಾಮದೇವೋ ಅಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್

ಅಗ್ನಿಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ ತ್ರಯೋ ಅಸ್ಯ ಪಾದಾ ದ್ವೇ ಶೀರ್ಷೇ
ಸಪ್ತಹಸ್ತಾಸೋ ಅಸ್ಯ । ತ್ರಿಧಾ ಬದ್ಧೋ ವೃಷಭೋ
ರೋರವೀತಿ ಮಹೋ ದೇವೋ ಮರ್ತ್ಯಾ ಆವಿವೇಶ ॥

ಸಪ್ತಹಸ್ತಶ್ಚತುಶೃಂಗಃ ಸಪ್ತಜಿಹ್ವೋ ದ್ವಿಶೀರ್ಷಕಃ ।
ತ್ರಿಪಾತ್ಪ್ರಸನ್ನವದನಸ್ಸುಖಾಸೀನಶ್ಶುಚಿಸ್ಮಿತಃ ॥ ಸ್ವಾಹಾಂತು ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ದೇವೀಂ ವಾಮೇ ಸ್ವಧಾಂ ತಥಾ । ಬಿಭ್ರದ್ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೈಸ್ತು ಶಕ್ತಿಮನ್ನಂ ಸ್ರುಚಂ ಸ್ರುವಂ ॥ ತೋಮರಂ ವ್ಯಜನಂ ವಾಮೇ ಘೃತಪಾತ್ರಂ ಚ ಧಾರಯನ್ । ಮೇಷಾರೂಢಂ ಜಟಾಬದ್ಧಂ ಗೌರವರ್ಣಂ ಮಹೌಜಸಮ್ ॥ ಧೂಮಧ್ವಜಂ ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಂ ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಸ್ಸರ್ವಕಾಮದಂ । ಆತ್ಮಾಭಿಮುಖಮಾಸೀನಂ ಏವಂ ಧ್ಯಾಯೇದ್ಹುತಾಶನಂ ॥

16. ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಈ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ಏಷ ಹಿ ದೇವಃ ಪ್ರದಿಶೋನು ಸರ್ವಾಃ ಪೂರ್ವೋ ಹಿ ಜಾತಸ್ಸ ಉ ಗರ್ಭೇ ಅಂತಃ । ಸವಿಜಾಯಮಾನಸ್ಸಜನಿಷ್ಯಮಾಣಃ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಾಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ವಿಶ್ವತೋ ಮುಖಃ ॥

ಹೇ ಅಗ್ನೇ ಶಾಂಡಿಲ್ಯ ಗೋತ್ರಮೇಷಾರೂಢ ವೈಶ್ವಾನರ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋ ದೇವ । ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಸ್ಸನ್ ಮಮಾಭಿಮುಖೋ ವರದಸ್ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವ ॥

17. ಸುವಾಸಿನ್ಯೈಃ ತಾಂಬೂಲಾದಿಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

18. ಅನ್ವಾಧಾನ :

(ಸಂಕಲ್ಪ) ಓಂ ಭೂಃ .... ಶುಭತಿಥೌ ಅಸ್ಮಿನ್ .... ಹೋಮ ಕರ್ಮಣಿ .... ದೇವತಾ ಪರಿಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।

ಸಮಿದ್ವಯಂ ಪಾಣಿನಾಽಽದಾಯ । ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಽಗ್ನೌ ಅಗ್ನಿಂ ಜಾತವೇದ ಸಮಿದ್ಧೇನ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಮಾಘಾರಾವಾಜ್ಯೇನ ಅಗ್ನೀಷೋಮೌ ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ .... ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಃ ಯಥಾ ಸಂಭಾವಿತವಾರಂ ಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಇಧ್ಮಸನ್ನಹನೇನ ರುದ್ರಂ ಅಯಸಮಗ್ನಿಂ ದೇವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಮಗ್ನಿಂ ವಾಯುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚ ಏತಾಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ದೇವತಾ ಆಜ್ಯೇನ

17. ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತಂದಂತಹ ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುವುದು.

18. ಅನ್ವಾಧಾನವೆಂದರೆ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಎರಡು ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆ, ಅಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೇವತೆಗಳು ಯಾರು? ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಹವಿಸ್ಸು ಎಂದು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಹೇಳುವುದು.

ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಕೃತ ದೋಷ ನಿರ್ಹರಣಾರ್ಥಂ ಅಗ್ನಿಂ ತ್ರಿವಾರಮಾಜ್ಯೇನ, ವಿಪರ್ಯಾಸ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಮರುತಶ್ಚಾಜ್ಯೇನ ವಿಶ್ವಾನ್ದೇವಾನ್ ಸಂಸ್ರಾವೇಣ ಅಂಗದೇವತಾಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾಸ್ಸನ್ನಿಹಿತಾಸ್ಸಂತು ॥ ಏವಂ ಸಾಂಗೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಸದ್ಯೋಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥

19. ವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ಪರಮೇಷ್ಠೀ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀ । ಅನ್ವಾಧಾನ ಸಮಿದ್ಧೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ೧ ಸ್ವಾಹಾ ॥

20. ಅಗ್ನೇಸ್ಸಕಾಶಾದಷ್ಟಾಂಗುಳ ಪರಿಮಿತೇ ದೇಶೇ ಐಶಾನೀಂ ದಿಶಮಾರಭ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಸಮಂತಾತ್ಸೋದಕೇನ ಪಾಣಿನಾ ತ್ರಿಃ ಪರಿಮೃಜ್ಯ ॥

21. ದೀರ್ಘಾನ್ ಷೋಡಶ ದರ್ಭಾನಾದಾಯ ॥

22. ದಶಾಂಗುಳ ಪರಿಮಿತೇ ದೇಶೇ ಸಮಸಂಖ್ಯಯಾಃ ॥

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಉದಗಗ್ರೈಃ ।

ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಗಗ್ರೈಃ ।

ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ಉದಗಗ್ರೈಃ ।

ಉತ್ತರಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಗಗ್ರೈಃ ।

19. ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

ಅನ್ವಾಧಾನ ಮಾಡಿದನಂತರ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

20. ಹೋಮಕುಂಡದ 8 ಅಂಗುಲ ದೂರದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಮೂರು ಸಲ ಚುಮುಕಿಸಿ ಕೈಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಉಜ್ಜಬೇಕು.

21. ಉದ್ದವಾದ 16 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

22. ಕುಂಡದ 10 ಅಂಗುಲ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮ ಸಂಖ್ಯೆಯ (ಅಂದರೆ 4 ರಂತೆ) ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ :

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ

ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ

ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ

ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ ಪರಿಸ್ತರಣ ಮೂಲಯೋರುಪರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿಸ್ತರಣಂ, ಉತ್ತರ ಪರಿಸ್ತರಣಮುದಗಗ್ರಯೋರಧಸ್ತಾತ್ ಏವಂ ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ ॥

23. ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಾರ್ಥಂ ಅಗ್ನೇರ್ದಕ್ಷಿಣತಃ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ದರ್ಭಾನ್ ಪ್ರಾಗಗ್ರಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ ॥

24. ಪಾತ್ರಾಸಾದನಾರ್ಥಂ ಚ ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಃ ಕಾಂಶ್ಚಿದ್ದರ್ಭಾನ್ ಪ್ರಾಗಗ್ರಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ ॥

25. ಅಗ್ನೇರಪರಾಜಿತಾಂ ದಿಶಮಾರಭ್ಯ ತ್ರಿರಂಭಸಾ ಪರಿಶಿಚ್ಯ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ । ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ
ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ । ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥

26. ಅಗ್ನೇರುತ್ತರಭಾಗೇ ಪೂರ್ವಮಾಸ್ತೀರ್ಣೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಪಾತ್ರಾಸಾದನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

27. ಷಟ್ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಃ -

ಕೇವಲಾಜ್ಯ ಹೋಮೇ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀಂ ಸ್ರುವಂ ಚಮಸಮಾಜ್ಯಪಾತ್ರಂ ಇಧ್ಮಂ ಬರ್ಹಿಃ ಇತಿ ಆಸಾದಯೇತ್

ಋಗ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ

ಪ್ರತಿ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ 4 ರಂತೆ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು.

ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮದ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೂಲದ ಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅಗ್ರದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು.

23. ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಾರ್ಥವಾಗಿ 28 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹೋಮಕುಂಡದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಹಾಸಬೇಕು.

24. ಪಾತ್ರಾಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹೋಮಕುಂಡದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ದವಾಗಿರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಹಾಸಬೇಕು.

25. ಅಗ್ನಿಯ ಈಶಾನ್ಯ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಸುತ್ತಲೂ ಮೂರು ಸಲ ಗಾಯತ್ರೀ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಪರಿಷೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

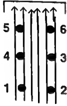
26. ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಹಾಸಿರುವ ದರ್ಭೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರಾಸಾಧನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

(ಪಾತ್ರಾಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಪಾತ್ರಾ ಅಂದರೆ 6, ಅಷ್ಟಪಾತ್ರಾ ಅಂದರೆ 8 ಮತ್ತು ದ್ವಾದಶಪಾತ್ರಾ ಅಂದರೆ 12, ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು)

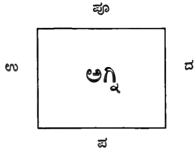
27. ಕೇವಲ ಆಜ್ಯ ಹೋಮದಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ:

ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಸ್ರುವ

ಚಮಸ ಪಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಆಜ್ಯ ಪಾತ್ರೆ

1. ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ
2. ಸ್ರುವ
3. ಚಮಸಪಾತ್ರೆ
4. ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆ
5. ಬರ್ಹಿ
6. ಇಧ್ಮ

28. ಅಷ್ಟಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಃ - ಸಿದ್ಧಾನ್ನ ಹೋಮೇ -

ಚರುಸ್ಥಾಲೀ	ಪ್ರೋಕ್ಷಣಾ
ದರ್ವೀ	ಸ್ರುವಾ
ಪ್ರಣಿತಾ	ಆಜ್ಯಪಾತ್ರಂ
ಇಧ್ಮಂ	ಬರ್ಹಿ

29. ದ್ವಾದಶ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಃ - ಚರುಕರಣೇ

ಚರುಸ್ಥಾಲೀ	ಪ್ರೋಕ್ಷಣಾ
ದರ್ವೀ	ಸ್ರುವಾ
ಪ್ರಣಿತಾ	ಆಜ್ಯಪಾತ್ರಂ
ಇಧ್ಮಂ	ಬರ್ಹಿ

ಬರ್ಹಿ ಮತ್ತು ಇಧ್ಮ

ಇವುಗಳನ್ನು ಪಾತ್ರಾಸಾಧನ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬೋರಲಾಗಿ ಇಡಬೇಕು (ಚಿತ್ರ ಗಮನಿಸಿ)

(ಇಧ್ಮ : ದರ್ಭೆಯಹುರಿ (ರಜ್ಜು) ಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ 15 ಸಮಿತ್ತಿನ ಕಟ್ಟು

ಬರ್ಹಿ : ಚೋಟುದ್ದವಿರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ದರ್ಭೆಗಳ ಕಟ್ಟು

ರಜ್ಜು : 9 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ಮೂರು ದರ್ಭೆಗಳಂತೆ ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಜಡೆ ಹೆಣೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಪುನಃ 9 ದರ್ಭೆ (3X3)ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಜಡೆ ಹಣೆಯುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 36 ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಜಡೆ ಹಣೆಯಬೇಕು.)

28. ಸಿದ್ಧಾನ್ನ ಚರುಹೋಮದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಪಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ:

ಚರುಸ್ಥಾಲೀ	ಪ್ರೋಕ್ಷಣಿ
ಸ್ರುಕ್	ಸ್ರುವ
ಪ್ರಣೀತಪಾತ್ರೆ	ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆ
ಇಧ್ಮ	ಬರ್ಹಿ

ಇವುಗಳನ್ನು ಪಾತ್ರಾಸಾಧನ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬೋರಲಾಗಿ ಇಡಬೇಕು.

29. ಚರುವನ್ನು ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶ ಪಾತ್ರಪ್ರಯೋಗ:

ಚರುಸ್ಥಾಲೀ	ಪ್ರೋಕ್ಷಣಿ
ದರ್ವೀ	ಸ್ರುವ
ಪ್ರಣೀತಾ	ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆ
ಇಧ್ಮ	ಬರ್ಹಿ

ಶೂರ್ಪಂ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ

ಉಲೂಖಲ ಮುಸಲ

30. ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀಮುತ್ತಾನೀಂ ಕೃತ್ವಾ ॥

31. ದರ್ಭೇ ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರೇ ಸಾಗ್ರೇಪವಿತ್ರೇ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ಪಾತ್ರೋಪರಿ ನಿಧಾಯ ॥

32. ಅಕ್ಷತೈಸ್ಸಹ ಶುದ್ಧಾಭಿರಬ್ಧಿಃ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ॥

33. ಅಂಗುಷ್ಠೋಪ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ಉದಗಗ್ರೇ ಅಸಂಸೃಷ್ಟೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತ್ರಿರುತ್ಪೂಯ ॥

34. ಪಾತ್ರಾಣ್ಯುತ್ತಾನಾನಿ ಕೃತ್ವಾ । ಇಧ್ಮಂ ಬರ್ಹಿಶ್ಚ ವಿಸೃಸ್ಯ । ಉತ್ತಾನೇನ ಹಸ್ತೇನ ಸರ್ವಾಣಿ ಪಾತ್ರಾಣಿ ಪವಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ತ್ರಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ॥

35. ಯಥೋಕ್ತ ಲಕ್ಷಣಮೈಶಾನದಿಶಿ ಸ್ಥಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ - ಅಸ್ಮಿನ್ ಹೋಮೇ ಕರ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತ್ವಾಮಹಂ ವೃಣೇ - ಇತಿಪಾಣಿನಾ ಗೃಹಿತ್ವಾ ವೃಣುಯಾತ್ ॥

36. ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ - 'ವೃತೋಸ್ಮಿ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ....' - ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ್ಯಾಚಮ್ಯ । ಸಮಸ್ತ

ಋಗ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ

ಮೊರ

ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ

ಒರಳು

ಒನಕೆ

ಇವುಗಳನ್ನು ಪಾತ್ರಾಸಾಧನ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೋರಲಾಗಿ ಇಡಬೇಕು.

30. ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

31. ಚೋಟುದ್ದದ ಎರಡು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರವೆಂದು ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು.

32. ಅದರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನು ಅಕ್ಷತೆ ಸಹಿತ ಹಾಕಬೇಕು.

33. ಎರಡೂ ಕೈಗಳ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮತ್ತು ಅನಾಮಿಕಬೆರಳಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿರುವ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ತಾಕದಂತೆ ಹಿಡಿದು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ 3 ಸಾರಿ ಕಲುಕಬೇಕು.

34. ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಟ್ಟು ಇಧ್ಮಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಬರ್ಹಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ರಜ್ಜುವಿನ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಮೂರು ಸಲ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

35. ಹೋಮಕುಂಡದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಥೋಕ್ತ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಎರಡು ಉದ್ದನೆಯ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ - ಈ ಹೋಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿರು - ಎಂದು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಸ್ತಲಾಘದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

36. ನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು 'ಆಗಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಮುಖನಾಗಿ ಕುಳಿತು ಆಚಮನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಎಡಗಾಲನ್ನು ಮುಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದುಬಂದು

ಪಾಣ್ಯಂಗುಷ್ಠೋ ಭೂತ್ವಾ ಅಗ್ರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಸವ್ಯಪಾದಪುರಸ್ಸರಂ ಪರೀತ್ಯ । ಆಸನಾತ್ ಪಶ್ಚಾತ್ ಭಾಗೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ । ಆಸನಾರ್ಥಸ್ಥಿತ ದರ್ಭೇಷು ಏಕಂ ದರ್ಭಮಜ್ಗುಷ್ಠಾನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ - ನಿರಸ್ತಃ ಪರಾವಸುಃ - ಇತಿ ನೈಋತ್ಯಾನಿರಸ್ಯ । ಅಪಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ - ಇದಮಹಮರ್ವಾವಸೋಃಸದನೇ ಸೀದಾಮಿ - ಇತ್ಯುದಙ್ಮುಖ ಏವ ವಾಮೋರೋಪರಿ ದಕ್ಷಿಣಪಾದಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯೋಪವಿಶ್ಯ ॥

37. ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿರರ್ಚಿತಸ್ಸನ್ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಇಮೇ ಗಂಧಾಃ । ಇಮೇ ಅಕ್ಷತಾಃ । ಇಮಾನಿವಃ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಾಣಿ । ಧೂಪದೀಪ ಗಂಧಾದಿ ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಂ ॥

38. ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಸದನ ಆಸಿಷ್ಯತೇ ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಯಜ್ಞಂಗೋಪಾಯ ಸ ಯಜ್ಞಂ ಪಾಹಿ ಸ ಯಜ್ಞಪತಿಂ ಪಾಹಿ ಸಮಾಂ ಪಾಹಿ (ಇತಿ ಜಪಿತ್ವಾ) ಸರ್ವದಾಯಜ್ಞಮನಾ ಏವ ವರ್ತೇತ ॥ ಅಥ ಕರ್ತಾ ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥

39. ಪ್ರಣಿತಾಪಾತ್ರಮಗ್ನೇಃ ಪ್ರತ್ಯಙ್ನಿಧಾಯ ॥

40. ತಸ್ಮಿನ್ ಪವಿತ್ರೇ ನಿಧಾಯ ॥

41. ಉತ್ಪೂತಾಭಿರದ್ಭಿಃ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾನ್ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ॥

42. ನಾಸಿಕಾಂತಂ ತತ್ಪಾತ್ರಮುದ್ಧೃತ್ಯ - ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಪಃ ಪ್ರಣೇಶ್ಯಾಮಿ ॥

ಬಹ್ಮಾಸನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹಾಸಿದ ದರ್ಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ನೈಋತ್ಯ ಮೂಲೆಗೆ ಎಸೆದು - 'ಪರಾವಸು ಬಿಡಬಿಟ್ಟನು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೈತೊಳೆದು - ಈಗ ನಾನು ಅರ್ವಾವಸುವಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತೇನೆ' - ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಎಡತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ ಬದ್ಧನಾಗಬೇಕು.

(ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಭೂತಪ್ರೇತರಾಕ್ಷಸಾದಿಗಳಿಂದ ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಯಜಮಾನನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮವು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಕೆಲಸ)

37. ಯಜಮಾನನು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದು.

38. 'ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯೇ ಈ ಯಜ್ಞವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು' ಎಂದು ಜಪಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ 'ಸರ್ವದಾ ಯಜ್ಞಕರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿರು' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

39. ಪ್ರಣಿತಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

40. ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಪವಿತ್ರದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು.

41. ಪ್ರಣಿತಾಪಾತ್ರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು.

42. ಪ್ರಣಿತಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮೂಗಿನವರೆಗೂ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಈ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

43. ಬ್ರಹ್ಮಣಾ - ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಃ - (ಇತಿ ಜಪಿತ್ವಾ) ಓಂ ಪ್ರಣಯ ಇತ್ಯುಚ್ಚೈರುಚ್ಚಾರ್ಯ ॥

44. ಪೂರ್ವಸ್ಥಾನೇ ದರ್ಭಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ । ತತ್ಪಾತ್ರಂ ನಿಧಾಯ ।
ಪವಿತ್ರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥
ಅನ್ಯೈಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ದರ್ಭೈಃ ಅಚ್ಛಾದ್ಯ ॥
(ದ್ವಾದಶ ಪಾತ್ರಾಸಾಧನಿ ಪ್ರಯೋಗೇ)

45. ಅಗ್ನೇಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಶೂರ್ಪಂ ನಿಧಾಯ ॥

46. ತತ್ರ ಪವಿತ್ರೇ ಪ್ರಾಗಗ್ರೇಷು ನಿಧಾಯ ॥

47. ಚತುರೋ ವ್ರೀಹಿಮುಷ್ಟೀನ್
'.... ತ್ವಾ ಜುಷ್ಟಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ' ॥
ಇತಿ ಮನ್ತ್ರಾವೃತ್ತ್ಯಾ ನಿರೂಪ್ಯ ॥

48. ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ವ್ರೀಹೀಣಾಮುಪರಿ ನಿಧಾಯ ॥

49. '.... ತ್ವಾ ಜುಷ್ಟಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಾಮಿ' - ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ॥

50. ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥

43. ಬ್ರಹ್ಮನು ಮೊದಲಿನ ಮನ್ತ್ರ ಭಾಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜಪಿಸಿ ನಂತರ 'ಓಂ ಪ್ರಣಯ' ಎಂದು ಉಚ್ಚಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು.

44. ಪಾತ್ರಾಸಾಧನ ದರ್ಭೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಾಸುವುದು. ಪ್ರಣೀತಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದು. ನಂತರ ಪ್ರಣೀತಾಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಪವಿತ್ರ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇರೆ 3 ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ದನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

(ದ್ವಾದಶ ಪಾತ್ರಾಸಾಧನ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ)

45. ಅಗ್ನಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊರವನ್ನಿಡಬೇಕು.

46. ಅದರ ಮೇಲೆ ಪವಿತ್ರ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿಡಬೇಕು.

47. ನಾಲ್ಕು ಸಲ ನಾಲ್ಕು ಮುಷ್ಟಿಯಷ್ಟು ಭತ್ತವನ್ನು ಈ ಮನ್ತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

48. ಪವಿತ್ರ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಭತ್ತದ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದು.

49. ಈ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

50. ಪವಿತ್ರದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು.

51. ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಾಗ್ರೀವ ಊರ್ಧ್ವ ಲೋಮ್ನೀ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆ ಉಲೂಖಲಂ ನಿಧಾಯ । ತತ್ರ ವ್ರೀಹೀನ್ಮುಸಲೇನ ಸ್ವಯಂ ಪತ್ನ್ಯಾವಘಾತಿತಾನ್ ತ್ರಿಷ್ಪಲೀಕೃತಾನ್ । ತ್ರಿಶ್ಶುಕ್ಲೀ ಕೃತಾನ್ । ತಂಡುಲಾನ್ ತ್ರಿಃ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ । ಪೃಥಕ್ಪಾತ್ರೇ ಏಕಪಾತ್ರೇ ವಾಂ ನವಿದಗ್ಧಮಬಹಿರ್ಗತಕಂಜಿಕಂ ಶನೈಶ್ಶನೈಸ್ಸುಶ್ರುತಂ ಪಚೇತ್ ॥

52. ತೇ ಪವಿತ್ರೆ ಚರುಪಾತ್ರೇ ನಿಧಾಯ । ಚರುಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ । ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ॥ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥

53. ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೇ ನಿಧಾಯ । ಆಜ್ಯಪಾತ್ರಂ ಸ್ವಪುರತಸ್ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ॥

54. ಆಜ್ಯಂ ವಿಲಾಪ್ಯ । ವಿಲೀನಮಪಿ ಅಗ್ನ್ಯಾವಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ॥ ಆಜ್ಯಮಾಸಿಚ್ಯ ॥

55. ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಸ್ಥಿತ ಅಂಗಾರಾನ್ ಭಸ್ಮನಾ ಸಹ ಅಗ್ನೇರುದಕ್ಪರಿಸ್ತರಣಾದ್ಬಹಿರ್ನಿರುಹ್ಯ ॥

56. ತೇಷ್ವಾಜ್ಯಪಾತ್ರಮಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ॥

51. ನಂತರ ಅಗ್ನಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ರೋಮಗಳಿದ್ದ ಭಾಗವು ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ತಲೆ ಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನದ ಮೇಲೆ ಒರಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಒನಕೆಯಿಂದ ಯಜಮಾನನ ಪತ್ನಿಯು ಮೂರು ಸಲ ಭತ್ತವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ, ಮೊರದಿಂದ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಕೇರಿ, ಆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮೂರು ಸಲ ತೊಳೆದು ಬೇರೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಹೋಮಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನವು ಸೀಯದಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಗಂಜಿಯು ಹೊರಬೀಳದಂತೆಯೂ ಪಕ್ವವಾಗಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಬೇಯಿಸಬೇಕು.

52. ಆ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಚರುಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲಿಡಬೇಕು.

ಚರುವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಗಾಯತ್ರೀ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

53. ಪವಿತ್ರದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದು.
ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು.

54. ಬೇರೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕರಗುವವರೆಗೂ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕರಗಿದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಪವಿತ್ರವಿರುವ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು.

55. ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಂಡಗಳನ್ನು ಭಸ್ಮ ಸಹಿತ ತೆಗೆದು ಪರಿಸ್ತರಣದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

56. ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಡುವುದು.

57. ಜ್ವಲತಾದರ್ಭೋಲ್ಮುಕೇನಾವಜ್ವಲ್ಯ ॥

58. ಅಂಗುಷ್ಠಪರ್ವಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತ ದರ್ಭಾಗ್ರದ್ವಯಂ ಆಜ್ಯೇ ಪ್ರತ್ಯಸ್ಯ ॥

59. ಪುನರ್ಜ್ವಲತಾ ತೇನೈವ ದರ್ಭೋಲ್ಮುಕೇನ ಚರುಣಾ ಸಹ ಆಜ್ಯಂ ತ್ರಿಃ ಪರ್ಯಗ್ನಿಕರಣಂ ಕೃತ್ವಾ । ತದುಲ್ಮುಕಮಪಾಸ್ಯ । ಅಪಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ॥ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀಂ ಭುವಿಕರ್ಷನ್ನಿವೋದಗುದ್ವಾಸ್ಯ ॥

60. ಅಂಗಾರಾನ್ಪ್ರತ್ಯೂಹ್ಯ ॥

61. ಅಪಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ॥

62. ತತ್ರಸ್ಥಿತಮೇವಾಜ್ಯಂ । ಸವಿತುಷ್ಟ್ವೇತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಸ್ತೂಪಸ್ಸವಿತಾ ಪುರ ಉಷ್ಣಿಕ್ । ಆಜ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪವನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಸವಿತುಷ್ಟ್ವ ಪ್ರಸವ ಉತ್ಪುನಾಮ್ಯಚ್ಛಿದ್ರೇಣ ಪವಿತ್ರೇಣ ವಸೋಸ್ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾಗುತ್ಪುನಾತಿ ಸಕೃನ್ಮನ್ತ್ರೇಣ ದ್ವಿಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ । ಪವಿತ್ರೇ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಅಗ್ನೌ ಪ್ರಹೃತ್ಯ ॥

63. ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪರಿಸ್ತರಣಾದ್ಬಹಿರಾತ್ಮನೋಽಗ್ರತೋಭುವಂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ತತ್ರ ಬರ್ಹಿಸ್ಸನ್ನಹನೀಂ ರಜ್ಜುಮುದಗಗ್ರಾಂ ವಿತತ್ಯ

57. ಎರಡು ಉದ್ದವಾದ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ಆಜ್ಯಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಬೇಕು.

58. ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಎರಡು ದರ್ಭಾಗ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

59. ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಹೋಮ ಚರು ಮತ್ತು ಆಜ್ಯ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಮೂರು ಸಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಸಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.

60. ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ತೆಗೆದ ಕೆಂಡವನ್ನು ಪುನಃ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

61. ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

62. ಆಮೇಲೆ ಪವಿತ್ರ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಾಗ್ರವಿರುವಂತೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳ ಅಂಗುಷ್ಠ ಮತ್ತು ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೇರದಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ 'ಸವಿತುಷ್ಟಾ ....' ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕಲಕಿ ಮತ್ತೆರಡು ಸಲ ಮನ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಕಲಕಿ ಆ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಪಾತ್ರೋದಕದಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

63. ಅಗ್ನಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ತರಣದ ಹೊರಗೆ ತನ್ನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ರಜ್ಜುವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಉತ್ತರಾಗ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಅದರ

ತತ್ರ ಬರ್ಹಿ ಪ್ರಾಗಗ್ರಮುದಗಪವರ್ಗಂ ಅವಿರಳಮಾಸ್ತೀರ್ಯ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀಂ ತತ್ರ ನಿಧಾಯ ॥

64. ಸ್ರುವಾದಿ ಸಂಮಾರ್ಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

65. ದಕ್ಷಿಣ ಹಸ್ತೇನ ಸ್ರುಕ್ಸ್ರುವೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥

66. ಸವ್ಯೇನಾಷ್ಟ ದರ್ಭಾನಾದಾಯ ॥

67. ಸಹೈವಾಗ್ನೌ ಪ್ರತಾಪ್ಯ ॥

68. ಸ್ರುಚಂ ನಿಧಾಯ । ಸ್ರುವಂ ಸವ್ಯೇನ ಧಾರಯನ್ । ದಕ್ಷಿಣೇನ ಪಾಣಿನಾ ಸ್ರುವಸ್ಯ ಬಿಲಂ ದರ್ಭಾಗ್ರೈಃ ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪ್ರಾಗಪವರ್ಗಂ ತ್ರಿಸ್ಸಂಮೃಜ್ಯ ಅಧಸ್ತಾದ್ದರ್ಭಾಗ್ರೇಣೈವಾಭ್ಯಾತ್ಮಂ ಬಿಲಪೃಷ್ಠಂ ತ್ರಿಸ್ಸಂಮೃಜ್ಯ ತತೋ ದರ್ಭಾಣಾಂ ಮೂಲೈಃ ದಂಡಸ್ಯಾಧಸ್ತಾದ್ಬಿಲಪೃಷ್ಠಾದಾರಭ್ಯ ಯಾವದುಪರಿಷ್ಟಾದ್ಬಿಲಂ ತಾವತ್ತ್ರಿಸ್ಸಂಮೃಜ್ಯ । ಅದ್ಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಪ್ರತಾಪ್ಯ । ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲ್ಯಾ ಉತ್ತರತಃ ಸ್ರುಚಾಽಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ನಿಧಾಯ । ಉದಕಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ । ತೈರೇವ ದರ್ಭೈಃ ಜುಹೂಂ ಚೈವಮೇವ ಸಂಮೃಜ್ಯ ಸ್ರುವಾದುತ್ತರತೋ ನಿಧಾಯ ॥

69. ದರ್ಭಾನದ್ಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಅಗ್ನಾವನುಪ್ರಹರೇತ್ ॥

ಮೇಲೆ ಬರ್ಹಿಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿ ಹರಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು.

64. ನಂತರ ಸ್ರುವಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

65. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಸೃಕ್ ಮತ್ತು ಸ್ರುವಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

66. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ 8 ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

67. ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಗ್ನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕಾಯಿಸಬೇಕು.

68. ಸ್ರುಕ್ಕನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಸ್ರುವವನ್ನು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿರುವ ದರ್ಭೆಗಳ ಅಗ್ರಭಾಗದಿಂದ ಅದರ ಮುಖವನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪೂರ್ವದವರೆಗೂ ಮೂರುಸಲ ಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ದರ್ಭೆಗಳ ಬುಡದಿಂದ ಸ್ರುವದ ದಂಡದ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಅದರ ಬಾಯಿಂದ ಮೂರುಸಲ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬೇಕು.

ಆಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಯಿಸಿ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸ್ರುಕ್ಕಿಗೆ ತಾಕದಂತಿಡಬೇಕು.

ಸೃಕ್ಕಿಗೂ ಅದೇ ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಸ್ರುವಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸ್ರುವದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

69. ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

70. ಚರುಂ ಸ್ರುವ ಗೃಹೀತೇನಾಜ್ಯೇನಾಭಿಘಾರ್ಯ ॥ ಉದಗುದ್ವಾಸ್ಯ ।

71. ಚರುಪಾತ್ರಂ ಅಗ್ನ್ಯಾಜ್ಯಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ನೀತ್ವಾ ಆಜ್ಯಾದ್ದಕ್ಷಿಣತೋ ಬರ್ಹಿಷಿ ನಿಧಾಯ ॥

72. ಪುನರಭಿಘಾರ್ಯ ॥

73. ಏಕಾದಶಾಂಗುಳಮಿತೇ ದೇಶೇ ಗಂಧಾಕ್ಷತ ಪುಷ್ಪೈಃ ಅಗ್ನಿಂ ಸಮನ್ತ್ರಮಭ್ಯರ್ಚಯೇತ್ ॥

74. ವಿಶ್ವಾನಿನ ಇತ್ಯನಯೋರ್ವಸುಶ್ರುತೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಗ್ನ್ಯಲಂಕರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

1. ಓಂ ವಿಶ್ವಾನಿನೋ ದುರ್ಗಹಾ ಜಾತವೇದಃ ।

2. ಓಂ ಸಿಂಧುಂ ನನಾವಾ ದುರಿತಾತಿಪರ್ಷಿ ।

3. ಓಂ ಅಗ್ನೇ ಅತ್ರಿವನ್ನಮಸಾ ಗೃಣಾನಃ ।

4. ಓಂ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಬೋಧ್ಯವಿತಾ ತನೂನಾಂ ।

70. ಸ್ರುವದಿಂದ ಚರುವಿಗೆ ಆಜ್ಯಾಭಿಘಾರ ಮಾಡುವುದು. ಅದನ್ನು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇಡುವುದು.

71. ಚರುಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ತಂದು ಆಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನ ಮೇಲಿಡಬೇಕು.

72. ಪುನಃ ಆಜ್ಯಾಭಿಘಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

73. ಸ್ಥಂಡಿಲದಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಅಂಗುಲ ದೂರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಅಗ್ನಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

74. ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವಾದಿ 8 ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು.

1. ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

2. ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

3. ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

4. ನೈಋತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

5. ಓಂ ಯಸ್ತ್ವಾ ಹೃದಾಕೀರಿಣಾ ಮನ್ಯಮಾನಃ ।

6. ಓಂ ಅಮರ್ತ್ಯಂ ಮರ್ತ್ಯೋ ಜೋಹವೀಮಿ ।

7. ಓಂ ಜಾತವೇದೋ ಯಶೋ ಅಸ್ಮಾಸುಧೇಹಿ ।

8. ಓಂ ಪ್ರಜಾಭಿರಗ್ನೇ ಅಮೃತತ್ವಮಶ್ಯಾಮ್ ।

9. ಯಸ್ಮೈ ತ್ವಂ ಸುಕೃತೇ ಜಾತವೇದ ಉಲೋಕಮಗ್ನೇ
ಕೃಣವಸ್ಯೋನಂ । ಅಶ್ವಿನಂ ಸಪುತ್ರಿಣಂ ವೀರವಂತಂ
ಗೋಮಂತಂ ರಯಿಂ ನಶತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥
ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ನಮಃ । ಲಂ .... ಇತ್ಯಾದಿ
ಪಂಚೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ॥

75. ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ॥

76. ಪಾಣಿನಾ ಇಧ್ಮಮಾದಾಯ ॥
ಇಧ್ಮಸನ್ನಹನೀಂ ತತ್ರೈವ ನಿಧಾಯ ॥

77. ಇಧ್ಮಸ್ಯ ಮೂಲಮಧ್ಯಾಗ್ರೇಷು ತ್ರಿರಭಿಘಾರ್ಯ ॥

78. ಇಧ್ಮಮಲಂಕೃತ್ಯ ॥ ಸ್ವಯಮಲಂ ಕೃತಃ । ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಲಂ ಕೃತ್ಯ । ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಇಧ್ಮಾಧಾಸ್ಯೇ ಆದಸ್ವ (ಬ್ರಹ್ಮ
ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಂ)

5. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

6. ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

7. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

8. ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

9. ಈ ಋಕ್ಕನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಗ್ನಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

75. ಕೈಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

76. ಇಧ್ಮಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿರುವ 15 ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದ ರಜ್ಜುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಡುವುದು.

77. ಇಧ್ಮದ ಮೂಲ, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗ್ರಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸ್ರುವದಿಂದ ಮೂರಾವರ್ತಿ ಅಭಿಘಾರ ಮಾಡುವುದು.

78. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಇಧ್ಮಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವುದು. ನಂತರ ಯಜಮಾನನು ತಾನೂ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಅಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಮೂರಕ್ಕೂ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಇಧ್ಮಾದಾನಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

79. ಮೂಲಮಧ್ಯಮಯೋರ್ಮಧ್ಯ ಭಾಗಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥

80. ಅಯಂತ ಇಧ್ಮ ಇತಿಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ವಾಮದೇವೋ ಜಾತವೇದಾ ಅಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಇಧ್ಮಾದಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಅಯಂತ ಇಧ್ಮ ಆತ್ಮಾಜಾತವೇದಸ್ತೇನೇಧ್ಯಸ್ವ ವರ್ಧಸ್ವಚೇದ್ಧ ವರ್ಧಯಚಾಸ್ಮಾನ್ । ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿ ರ್ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನಾನ್ನಾದ್ಯೇನ ಸಮೇಧಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

81. ಸ್ರುವೇಣಾಜ್ಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ:

1. ಅಗ್ನೇರ್ವಾಯುವ್ಯ ಕೋಣಮಾರಭ್ಯ ಆಗ್ನೇಯೀ ಪರ್ಯಂತಂ ಮನಸಾ 'ಪ್ರಜಾಪತಯ' ಇತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ 'ಸ್ವಾಹಾ' ಇತ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ॥

2. ನೈರ್ಋತೀಮಾರಭ್ಯ ಐಶಾನೀಪರ್ಯಂತಂ ಮನಸಾ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಸ್ವಾಹಾ ಇತ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ॥

79. ಇಧ್ಮದ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಭಾಗಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

80. ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಇಧ್ಮದ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಅಗ್ನಯೇ ಜಾತವೇದಸ ಇದಂ ನಮಮ ॥

81. ನಂತರ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸ್ರುವದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು :

1) (ಅಗ್ನಿಯ ವಾಯುವ್ಯ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ಮೂಲೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಹಾಕಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ.

2) (ಅಗ್ನಿಯ ನೈಋತ್ಯ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ಮೂಲೆಯವರೆಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ.

3. ಅಗ್ನೇರುತ್ತರಪಾರ್ಶ್ವೇ -

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

4. ಅಗ್ನೇರ್ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವೇ -

ಸೋಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

82. ಸಂಕಲ್ಪ ಪ್ರಭೃತಿ ಏತತ್‌ಕ್ಷಣಪರ್ಯಂತಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಂಭಾವಿತ ವಿವಿಧ ಲೋಪದೋಷ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಹೋಷ್ಯಾಮಿ ॥

83. ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ೧ ಸ್ವಾಹಾ ॥

84. ಯಥೋಪದೇಶಂ ಪ್ರಧಾನಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ ॥

85. ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಹೋಮ :

ಪ್ರಧಾನಹವಿಷ ಉತ್ತರಾರ್ಧಾತ್ಸಕೃದೇವಾವದಾಯ ದ್ವಿರಭಿಘಾರ್ಯ ॥

ಯದಸ್ಯೇತ್ಯಸ್ಯ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಋಷಿಃ ಅಗ್ನಿಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ದೇವತಾ ಅತಿ ಧೃತಿಶ್ಛಂದಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ಧೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಋಗ್ವೇದ ಅಗ್ನಿಮುಖ

3) (ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ.

4) (ಅಗ್ನಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

ಸೋಮಾಯ ಇದಂ ನಮಮ.

82. ಸಂಕಲ್ಪಾದ್ಯಂತ ತತ್ಕಾಲದವರೆಗೂ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದಾದ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

83. ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ.

84. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪೂರ್ವಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಆಯಾ ದೇವತಾ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

85. ಸ್ರುಕ್ಕಿಗೆ ಅಭಿಘಾರ ಮಾಡಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಚರುವನ್ನು ಮೃಗೀ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಉಗುರುಗಳಿಗೆ ತಗಲದಂತೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಸ್ರುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ನಂತರ ಚರುಪಾತ್ರೆಗೆ ಸ್ರುವದಿಂದ ಅಭಿಘಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ರುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಚರುವಿಗೂ ಎರಡು ಬಾರಿ ಅಭಿಘಾರ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯದಸ್ಯ ಕರ್ಮಣೋऽತ್ಯರೀರಿಚಂ ಯದ್ವಾ ನ್ಯೂನಮಿಹಾಕರಮ್ । ಅಗ್ನಿಷ್ಟತ್ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ವಿದ್ವಾನ್ ಸರ್ವಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಂ ಸುಹುತಂ ಕರೋತು ಮೇ ॥

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತೇ ಸುಹುತಹುತೇ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತೀನಾಂ ಕಾಮಾನಾಂ ಸಮರ್ಧಯಿತ್ರೇ ಸರ್ವಾನ್ನಃ ಕಾಮಾನ್ ಸಮರ್ಧಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

86. (ರಜ್ಜುಹೋಮ) ಅಗ್ನೇರುತ್ತರಸ್ಥಿತಾಂ ಇಧ್ಮಬಂಧನರಜ್ಜು ಗ್ರಂಥಿಂ ವಿಸ್ರಸ್ಯ । ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಘೃತೇನಾಪ್ಲಾವ್ಯ ॥

87. ಪಶುಪತಯೇ ರುದ್ರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

88. ಅಪಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ॥

89. ಅಥ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕರ್ತಾರಂ ಪರೀತ್ಯ ಅಗ್ನೇರ್ವಾಯುವ್ಯದೇಶೇ ತಿಷ್ಠನ್ ಸ್ರುವೇಣಾಜ್ಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಅಯಾಶ್ಚೇತ್ಯಾದಿ ಸಪ್ತಾಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಜುಹುಯಾತ್ ॥ ಸರ್ವತೋದ್ದೇಶತ್ಯಾಗೌ ಯಜಮಾನ ಏವ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಇದಂ ನಮಮ.

86. ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಧ್ಮಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ರಜ್ಜುವಿನ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಪಾತ್ರೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ನೆನಸುವುದು. ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

87. ರುದ್ರಾಯ ಪಶುಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ.

88. ಕೈಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. 90 ರಿಂದ 93ರಂತೆ ಯಜಮಾನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಅದೇ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಋಷಿ ಛಂದಸ್ಸು ಇಲ್ಲದೆ, 7 ಆಹುತಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಜಮಾನ ತ್ಯಾಗ ಹೇಳಬೇಕು.

89. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಅಗ್ನಿಯ ವಾಯುವ್ಯ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಏಳು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಸ್ರುವದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಆಹುತಿಗಳಿಗೂ ಯಜಮಾನನೇ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

90. ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇತ್ಯ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ವಿಮದೋಽಯಾಗ್ನಿಃ ಪಙ್ಕ್ತಿಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಮಾಜ್ಯ ಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇಽಸ್ಯನಭಿಶಸ್ತೀಶ್ಚ ಸತ್ಯಮಿತ್ತ್ವ ಮಯಾ ಅಸಿ । ಅಯಾಸಾ ವಯಾಸಾ ಕೃತೋಽಯಾಸನ್ ಹವ್ಯ ಮೂಹಿಷೇಽಯಾ ನೋ ಧೇಹಿ ಭೇಷಜಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

91. ಅತೋ ದೇವಾ ಇತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ದೇವಾ ಗಾಯತ್ರೀ । ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಆಜ್ಯಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಅತೋ ದೇವಾ ಅವಂತು ನೋ ಯತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ । ಪೃಥಿವ್ಯಾಸ್ಸಪ್ತಧಾಮಭಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

92. ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಮೇಧಾತಿಥಿ ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಆಜ್ಯಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಂ । ಸಮೂಳ್ಹಮಸ್ಯ ಪಾಂ ಸುರೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

90. ಅಗ್ನಯೇ ಅಯಸ ಇದಂ ನಮಮ.

91. ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ.

92. ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ನಮಮ.

93. ವ್ಯಾಹೃತೀನಾಮ್ ವ್ಯಸ್ತಾನಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಜಮದಗ್ನಿಃ ಭಾರದ್ವಾಜ ಋಷಯಃ ಅಗ್ನಿರ್ವಾಯುಸ್ಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾಃ ಗಾಯತ್ರ್ಯುಷ್ಣಿಗನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಾಂಸಿ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಹೃತೀಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀ । ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಆಜ್ಯಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಓಂ ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಓಂ ಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

94. ಅನಾಜ್ಞಾತಮಿತಿ ಮನ್ತ್ರ ದ್ವಯಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ ಯತ್ಪಾಕತ್ರೇತ್ಯಸ್ಯ ತ್ರಿತೋಽಗ್ನಿ ಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಕೃತ ದೋಷ ನಿರ್ಹರಣಾರ್ಥಂ ಆಜ್ಯಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

93. (ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಹೃತಿ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.)

ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ.

ವಾಯವ ಇದಂ ನಮಮ.

ಸೂರ್ಯಾಯೇದಂ ನಮಮ.

ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ.

94. ಜ್ಞಾನ ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದಾದಂತಹ ದೋಷಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಯಜಮಾನನು ಆಜ್ಯಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

95. ಅನಾಜ್ಞಾತಂ ಯದಾಜ್ಞಾತಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಕ್ರಿಯತೇ ಮಿಥು ।
ಅಗ್ನೇ ತದಸ್ಯ ಕಲ್ಪಯತ್ವಂ ಹಿವೇತ್ಥ ಯಥಾತಥಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

96. ಪುರುಷ ಸಂಮಿತೋ ಯಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞಃ ಪುರುಷ ಸಂಮಿತಃ ।
ಅಗ್ನೇ ತದಸ್ಯ ಕಲ್ಪಯತ್ವಂ ಹಿವೇತ್ಥ ಯಥಾ ತಥಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

97. ಯತ್ಪಾಕತ್ರಾ ಮನಸಾ ದೀನದಕ್ಷಾನ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಮನ್ವತೇ
ಮರ್ತ್ಯಾಸಃ । ಅಗ್ನಿಷ್ಟದ್ಧೋತಾ ಕ್ರತುವಿದ್ವಿಜಾನನ್ಯಜಿಷ್ಠೋ
ದೇವಾ ಋತುಶೋ ಯಜಾತಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

98. ಅಸ್ಮಿನ್ ಹೋಮೇ ಕರ್ಮಣಿ ಮನ್ತ್ರ ವಿಪರ್ಯಾಸ ತಂತ್ರ ವಿಪರ್ಯಾಸ ಕಾಲ ವಿಪರ್ಯಾಸ ಕರ್ಮ ವಿಪರ್ಯಾಸ ದ್ರವ್ಯ ವಿಪರ್ಯಾಸ ದೇವತಾ ವಿಪರ್ಯಾಸ ಸ್ವರಾಕ್ಷರ ಪದವೃತ್ತ ವರ್ಣ ಲೋಪದೋಷ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಯದ್ವೋ ದೇವಾ ಇತ್ಯೇಕಾಮಾಜ್ಯಾಹುತಿಂ ಹೋಷ್ಯೇ ॥
ಯದ್ವೋ ದೇವಾ ಇತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಅಭಿತಪಾ ಮರುತಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಪೂರ್ತ್ಯರ್ಥಮಾಜ್ಯ ಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

95. ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ.

96. ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ.

97. ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ.

98. ಈ ಹೋಮ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮನ್ತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಕಾಲ, ಕರ್ಮ, ದ್ರವ್ಯ, ದೇವತಾ, ಸ್ವರ, ಅಕ್ಷರ, ಪದ, ವೃತ್ತ, ವರ್ಣ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ದೋಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಕ್ಕೆ 'ಯದ್ವೋ ದೇವಾನ್....' ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಆಜ್ಯಹೋಮ ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಯದ್ವೋ ದೇವಾ ಅತಿಪಾತಯಾನಿ ವಾಚಾ ಚ ಪ್ರಯುತೀ
ದೇವ ಹೇಳನಮ್ । ಅರಾಯೋ ಅಸ್ಮಾ ಅಭಿದುಚ್ಛುನಾಯ
ತೇಽನ್ಯತ್ರಾಸ್ಮಿನ್ಮರುತಸ್ತನ್ನಿಧೇತನ ಸ್ವಾಹಾ ॥

99. ಸರ್ವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ :

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ೧ ಸ್ವಾಹಾ ॥

100. ಅಥ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಃ :

ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಅಥರ್ವಗೋಭಿಷಗ್ ಓಷಧಯೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಫಲಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಾ ಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ ।
ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚಂತ್ವಂ ಹಸಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

101. ಸ್ರುಚಮಾದಾಯ, ದ್ವಾದಶ ಗೃಹೀತೇನಾಜ್ಯಂ ಸಮಬಿಲಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ತದುಪರಿ ಸ್ರುವಂ ನ್ಯಙ್ಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ರುವಾಗ್ರೇ ಕುಸುಮಾಕ್ಷತಾನ್ನಿಧಾಯ । ವಾಯವ್ಯದೇಶೇ ತಿಷ್ಠನ್ ಸಮಪಾದ ಋಜುಕಾಯಃ ಸ್ರುಕ್ಸ್ರುವೌ ಶಂಖಮುದ್ರಯಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸ್ರುವಾಗ್ರೇನ್ಯಸ್ತ ಲೋಚನಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾಸನ್ ॥

102. ಸಮುದ್ರಾದೂರ್ಮಿರಿತ್ಯೇಕಾದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವಾಮದೇವ ಆಪಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಅಂತ್ಯಾ ಜಗತೀ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಮರುದ್ಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

99. (ಸರ್ವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತಾರ್ಥಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.)

ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ.

100. **ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ :** (ಪೂರ್ಣಫಲತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಆಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.)

ಓಷದೀಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ.

101. ಸ್ರುಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸ್ರುವದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು (12) ಸಲ (ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗುವಷ್ಟು) ಆಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸ್ರುವದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಸ್ರುಕ್ಕುಗಳ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಶಂಖಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ನಿಂತು ಸ್ರುವದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

102. (ಈ ಸೂಕ್ತವು ಪೂರ್ಣವಾಗುವವರೆಗೂ ಆಜ್ಯವು ಅಕ್ಕಿಕಾಳಿನಷ್ಟು ದಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.)

ಸಮುದ್ರಾದೂರ್ಮಿರ್ಮಧುಮಾ ಉದಾರದುಪಾಂ ಶುನಾ ಸಮಮೃತತ್ವಮಾನಟ್ । ಘೃತಸ್ಯ ನಾಮ ಗುಹ್ಯಂ ಯದಸ್ತಿ ಜಿಹ್ವಾ ದೇವಾನಾಮಮೃತಸ್ಯನಾಭಿಃ । ವಯಂ ನಾಮ ಪ್ರಬ್ರವಾಮಾ ಘೃತಸ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ಯಜ್ಞೇ ಧಾರಯಾಮಾ ನಮೋಭಿಃ । ಉಪ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶೃಣವಚ್ಛಸ್ಯಮಾನಂ ಚತುಶ್ಶೃಂಗೋಽವ ಮೀದ್ಗೌರ ಏತತ್ ॥ ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ ತ್ರಯೋ ಅಸ್ಯ ಪಾದಾ ದ್ವೇ ಶೀರ್ಷೇ ಸಪ್ತಹಸ್ತಾಸೋ ಅಸ್ಯ । ತ್ರಿಧಾ ಬದ್ಧೋ ವೃಷಭೋ ರೋರವೀತಿ ಮಹೋ ದೇವೋ ಮರ್ತ್ಯಾ ಆವಿವೇಶ ॥ ತ್ರಿಧಾಹಿತಂ ಪಣಿಭಿರ್ಗುಹ್ಯಮಾನಂ ಗವಿ ದೇವಾಸೋ ಘೃತಮನ್ವವಿಂದನ್ । ಇಂದ್ರ ಏಕಂ ಸೂರ್ಯ ಏಕಂ ಜಜಾನ ವೇನಾದೇಕಂ ಸ್ವಧಯಾ ನಿಷ್ಟತಕ್ಷುಃ । ಏತಾ ಅರ್ಷಂತಿ ಹೃದ್ಯಾತ್ಸಮುದ್ರಾಚ್ಛತವ್ರಜಾ ರಿಪುಣಾ ನಾವಚಕ್ಷೇ । ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ ಅಭಿಚಾಕಾಶೀಮಿ ಹಿರಣ್ಯಯೋ

ವೇತಸೋ ಮಧ್ಯ ಆಸಾಮ್ । ಸಮ್ಯಕ್ಸ್ರವಂತಿ ಸರಿತೋ ನ

ಧೇನಾ ಅಂತರ್ಹೃದಾ ಮನಸಾ ಪೂಯಮಾನಾಃ । ಏತೇ

ಅರ್ಷಂತ್ಯೂರ್ಮಯೋ ಘೃತಸ್ಯ ಮೃಗಾ ಇವ

ಕ್ಷಿಪಣೋರೀಷಮಾಣಾಃ ॥ ಸಿಂಧೋರಿವ ಪ್ರಾಧ್ವನೇ

ಶೂಘನಾಸೋ ವಾತಪ್ರಮಿಯಃ ಪತಯಂತಿ ಯಹ್ವಾಃ ।

ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ ಅರುಷೋ ನ ವಾಜೀ ಕಾಷ್ಠಾ ಭಿನ್ದನ್ನೂರ್ಮಿಭಿಃ

ಪಿನ್ವಮಾನಃ ॥ ಅಭಿಪ್ರವನ್ತ ಸಮನೇವ ಯೋಷಾಃ ಕಲ್ಯಾಣಃ

ೞ ಸ್ಮಯಮಾನಾಸೋ ಅಗ್ನಿಮ್ । ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾಸ್ಸಮಿಧೋ

ನ ಸನ್ತತಾಜುಷಾಣೋ ಹರ್ಯತಿ ಜಾತವೇದಾಃ ॥ ಕನ್ಯಾ ಇವ

ವಹತು ಮೇತವಾ ಉ ಅಞ್ಜ್ಯಞ್ಜಾನಾ ಅಭಿಚಾಕಶೀಮಿ ।

ಯತ್ರ ಸೋಮಸ್ಸೂಯತೇ ಯತ್ರ ಯಜ್ಞೋ ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ

ಅಭಿ ತತ್ಪವಂತೇ । ಅಭ್ಯರ್ಷತ ಸುಷ್ಟುತಿಂ

ಗವ್ಯಮಾಜಿಮಸ್ಮಾಸು ಭದ್ರಾ ದ್ರವಿಣಾನಿ ಧತ್ತ । ಇಮಂ

ಯಜ್ಞಂ ನಯತ ದೇವತಾ ನೋ ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ

ಮಧುಮತ್ಪವನ್ತೇ ॥ ಧಾಮಂ ತೇ ವಿಶ್ವಂ ಭುವನಮಧಿ

ಶ್ರಿತಮನ್ತಸ್ಸಮುದ್ರೇ ಹೃದ್ಯ ಂ ಅಂತರಾಯುಷಿ ।

ಅಪಾಮನೀಕೇ ಸಮಿಥೇ ಯ ಆಭೃತಸ್ತಮಶ್ಯಾಮ

ಮಧುಮನ್ತಂ ತ ಊರ್ಮಿಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥

103. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ : ಓಂ ಅಚ್ಛಾನೋ ಮಿತ್ರಮಹೋ ದೇವ

ದೇವಾನಗ್ನೇ ವೋಚಸ್ಸುಮತಿಂ ರೋದಸ್ಯೋಃ । ವೀಹಿ

ಸ್ವಸ್ತಿಂ ಸುಕ್ಷಿತಿಂ ದಿವೋ ನೄನ್ ದ್ವಿಷೋ ಅಂಹಾಸಿ

ದುರಿತಾ ತರೇಮ ತಾತರೇಮ ತವಾ ವಸಾ ತರೇಮ ॥

ಸ್ತವಿಶ್ಯಾ ಮಿತ್ರಾ ಮಹಂ ವಿಶ್ವಸ್ಸಾಮೃತ ಭೋಜನ । ಅಗ್ನೇ

ತ್ರಾತಾರಮಮೃತಂ ಮಿಯೇಧ್ಯ ಯಜಿಷ್ಠಂ ಹವ್ಯವಾಹನ ।

ಸ್ವಾಹಾಗ್ನಯೇ ವರುಣಾಯ ಸ್ವಾಹೇಂದ್ರಾಯ ಮರುದ್ಭ್ಯಃ ।

ಸ್ವಾಹಾ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಹವಿಃ । ಆಯಾಹ್ಯಗ್ನೇ ಸಮಿಧಾನೋ

ಅರ್ವಾ ಇಂದ್ರೇಣ ದೇವೈಸ್ಸರಥಂ ತುರೇಭಿಃ । ಬರ್ಹಿರ್ನ

ಅಸ್ಥಾಮದಿತಃ ಸುಪುತ್ರಾ ಸ್ವಾಹಾ ದೇವಾ ಅಮೃತಾ

ಮಾದಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಧ್ವ ಇದಂ ನಮಮ ।

103. ಕೈ ಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದು.

104. ಅಸ್ಮಿನ್ .... ಹೋಮೇ ಕರ್ಮಣಿ ಕೃತ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಮುಹೂರ್ತಸ್ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತ್ಯನು ಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ॥

105. ವಿಜ್ಯೋತಿಷೇತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಜಾನೋವೃಶೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಅವಶಿಷ್ಟ ಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ವಿಜ್ಯೋತಿಷಾ ಬೃಹತಾ ಭಾತ್ಯಗ್ನಿರಾವಿರ್ವಿಶ್ವಾನಿ ಕೃಣುತೇ ಮಹಿತ್ವಾ । ಪ್ರಾದೇವೀರ್ಮಾಯಾಸ್ಸಹತೇ ದುರೇವಾಶ್ಶಿಶೀತೇ ಶೃಙ್ಗೇ ರಕ್ಷಸೇ ವಿನಿಕ್ಷೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

106. ಸ್ರುಕ್ಸ್ರುವಾಭ್ಯಾಂ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಗೃಹೀತ್ವಾಭ್ಯಾಂ । ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಸ್ಸಂಸ್ರಾವ ಭಾಗೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

107. ಸ್ರುಕ್‌ಸ್ರುವಾಭ್ಯಾಂ ಚರ್ವಾಜ್ಯ ಪಾತ್ರದ್ಯುತ್ತರತೋ ನಿಧಾಯ ।

108. ಪೂರ್ವಾಸಾದಿತ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಮಾಸ್ತೀರ್ಣ ಬರ್ಹಿಷಿ ದಕ್ಷಿಣ ಪಾಣಿನಾ ನಿಧಾಯ । ತತ್ರ ಗಂಗಾದಿ ಪುಣ್ಯ ನದೀ ಸ್ಮರಣ ಪೂರ್ವಕಂ ದಕ್ಷಿಣ ಪಾಣಿನಾಸ್ಪೃಶನ್ ಪೂರ್ಣಮಸೀತಿ ಮನ್ತ್ರೇಣಾಭಿ ಮನ್ತ್ರ್ಯ ॥

104. ಹೋಮಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಮುಹೂರ್ತವು ಶುಭವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸಬೇಕೆಂದು ಸದಸ್ಸನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಸದಸ್ಸು 'ಶುಭವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಹಾರೈಸಬೇಕು.

105. **ಅವಶಿಷ್ಟ ಹೋಮ** : ಶೇಷಾಜ್ಯವನ್ನು 'ವಿಜ್ಯೋತಿಷಾ ....' ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ।

106. ಸಂಸ್ರಾವ ಹೋಮ : ಸ್ರುವವನ್ನು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ರುಕ್ಕನ್ನು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಡಿದು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಯವನ್ನು ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಂಸ್ರಾವ ಭಾಗೇಭ್ಯೋ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ನಮಮ.

107. ಸ್ರುಕ್ ಮತ್ತು ಸ್ರುವಗಳನ್ನು ಚರು ಆಜ್ಯ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

108. **ಅವಭೃತ ಮಾರ್ಜನೆ** : ಹಿಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಅದನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಗಂಗಾದಿ ಸರ್ವತೀರ್ಥಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ 'ಪೂರ್ಣಮಸಿ ....' ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು.

ಪೂರ್ಣಮಸಿ ಪೂರ್ಣಂ ಮೇ ಭೂಯಾಸ್ಸುಪೂರ್ಣಮಸಿ
ಸುಪೂರ್ಣಂ ಮೇ ಭೂಯಾಸ್ಸದಸಿಸನ್ಮೇ ಭೂಯಾಸ್ಸರ್ವ ಮಸಿ
ಸರ್ವಂ ಮೇ ಭೂಯಾಃ ಅಕ್ಷಿತಿರಸಿ ಮಾ ಮೇ ಕ್ಷೇಷ್ಠಾಃ ॥

109. ಕುಶಾಗ್ರೈಃ ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪಂಚದಿಕ್ಷು ಜಲಮಾಸಿಂಚಯೇತ್ ॥

110. ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ದೇವಾ ಋತ್ವಿಜೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

111. ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಮಾಸಾಃ ಪಿತರೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

112. ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥

113. ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಗೃಹಾಃ ಪಶವೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

114. ಉದೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶ್ಯಾಪ ಓಷಧಯೋ ವನಸ್ಪತಯೋ
ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ॥

115. ಊರ್ಧ್ವಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಯಜ್ಞಸ್ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರಜಾಪತಿ
ರ್ಮಾರ್ಜಯತಾಂ ॥

109. ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನ ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವಾದಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಊರ್ಧ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

110. ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

111. ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

112. ಕೈಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

113. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

114. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

115. ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

116. ಸ್ವಶಿರಸಿ ಕುಶಾಗ್ರೈರ್ಜಲಮಾಸಿಂಚೇತ್ । ಆಪೋ ಅಸ್ಮಾನಿತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ದೇವಶ್ರವಾ ಆಪಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಮಾರ್ಜನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಆಪೋ ಅಸ್ಮಾನ್ಮಾತರಶ್ಶುಂಧಯಂತು ಘೃತೇನ ನೋ
ಘೃತಪ್ವಃ ಪುನಂತು । ವಿಶ್ವಂ ಹಿ ರಿಪ್ರಂ ಪ್ರವಹಂತಿ
ದೇವೀರುದಿದಾಭ್ಯಶ್ಶುಚಿ ರಾಪೂತ ಏಮಿ ॥

ಇದಮಾಪ ಇತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪ ಆಪೋಽನುಷ್ಟುಪ್ ।

ಇದಮಾಪಃ ಪ್ರವಹತ ಯತ್ಕಿಂ ಚ ದುರಿತಂ ಮಯಿ ।
ಯದ್ವಾಹಮಭಿ ದುದ್ರೋಹ ಯದ್ವಾ ಶೇಪ ಉತಾನೃತಂ ॥
ಸುಮಿತ್ರಾನ ಆಪ ಓಷಧಯಸ್ಸಂತು ॥

117. ದುರ್ಮಿತ್ರಾಸ್ತಸ್ಮೈಸಂತು ಯೋಽಸ್ಮಾನ್ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಯಂ ಚ
ವಯಂ ದ್ವಿಷ್ಮಸ್ತಂ ಹನ್ಮಿ ॥

ಇತಿ ಮನ್ತ್ರೇಣ ನಿಋತಿದೇಶೇ ದರ್ಭಾಗ್ರೈರಪಸ್ಸಿಂಚೇತ್ ॥

118. ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಿತ ಪತ್ನ್ಯಂಜಲೌ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೋದಕಂ ಮಾಹಂ ಪ್ರಜಾಮಿತಿ ಮನ್ತ್ರೇಣ

116. ನಂತರ ಯಜಮಾನನು ಪತ್ನೀ ಸಹಿತ ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನ ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಈ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

117. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನೈಋತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನ ದರ್ಭಾಗ್ರದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

118. ನಂತರ ಯಜಮಾನನ ಎಡಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಆತನ ಪತ್ನಿಯ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯ ನೀರನ್ನು 'ಮಾಹಂ...' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಸುರಿಯಬೇಕು.

ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಂ ನಿಷಿಚ್ಯ ||

ಮಾಹಂ ಪ್ರಜಾಂ ಪರಾಸಿಚಂ ಯಾನಸ್ಸಯಾ ವರೀಸ್ಥನ

। ಸಮುದ್ರೇ ವೋ ನಿನಯಾನಿ ಸ್ವಂ ಪಾಥೋ ಅಪೀಥ ||

119. ತದುದಕೈರ್ಯಜಮಾನಾದಿಕಾನ್ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ||

ಶಾಂತಿರಸ್ತು ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು

ತುಷ್ಟಿರಸ್ತು ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು

ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು ಆರೋಗ್ಯಮಸ್ತು

ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು

ಶುಭಂ ಕರ್ಮಾಸ್ತು ಕರ್ಮಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು

ಧರ್ಮಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ಪುತ್ರಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ವೇದಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು

ಶಾಸ್ತ್ರಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ಇಷ್ಟಸಂಪದಸ್ತು ||

120. ತತಃ ಪತ್ನೀ ಬರ್ಹಿಷಿ ತತ್ತೋಯಂ ನಿಷಿಂಚೇತ್ । ಅಕ್ಷತಾನ್ ಶಿರಸಿ ಧಾರಯೇತ್ ||

121. ಉಪಸ್ಥಾನ :

ಅಗ್ನೇ ತ್ವಂ ನ ಇತಿ ಚತುಸೃಣಾಂ ಬಂಧುಸ್ಸುಬಂಧು ಶ್ರುತಬಂಧುರ್ವಿಪ್ರ ಬಂಧುಶ್ಚ ಋಷಯಃ । ಅಗ್ನಿರ್ದೇವತಾ ದ್ವಿಪದಾ ವಿರಾಟ್ ಛಂದಃ । ಅಗ್ನ್ಯುಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

119. ಯಜಮಾನನ ಪತ್ನಿಯ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

120. ಯಜಮಾನ ಪತ್ನಿಯ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ನೀರನ್ನು ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಜಮಾನನು ಅದನ್ನು ಪತ್ನೀ ಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು.

121. ಯಜಮಾನನು ಅಗ್ನಿಯ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಉಪಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರವರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಅಭಿವಾದನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಗ್ನೇ ತ್ವಂ ನೋ ಅಂತಮ ಉತ ತ್ರಾತಾ ಶಿವೋ ಭವಾ ವರೂಥ್ಯಃ । ವಸುರಗ್ನಿರ್ವಸುಶ್ರವಾ ಅಚ್ಛಾನಕ್ಷಿ ದ್ಯುಮತ್ತಮಂ ರಯಿಂ ದಾಃ ॥ ಸ ನೋ ಬೋಧಿ ಶ್ರುಧೀ ಹವಮುರುಷ್ಯಾಣೋ ಅಘಾಯತಸ್ಸಮಸ್ಮಾತ್ । ತಂ ತ್ವಾಶೋ ಚಿಷ್ಠದೀದಿವಸ್ಸುಮ್ನಾಯನೋ ನಮೀಮಹೇ ಸಖಿಭ್ಯಃ ॥

ಓಂ ಚಮ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸ್ಸಾರಸ್ವತಾ ಅಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಅಗ್ನಿಪ್ರಾರ್ಥನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಓಂ ಚ ಮೇ ಸ್ವರಶ್ಚ ಮೇ ಯಜ್ಞೋ ಪಚತೇ ನಮಶ್ಚ । ಯತ್ತೇ ನ್ಯೂನಂ ತಸ್ಮೈತ ಉಪಯತ್ತೇऽತಿರಿಕ್ತಂ ತಸ್ಮೈತೇ ನಮಃ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಮೇಧಾಂ ಯಶಃ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಶ್ರಿಯಂ ಬಲಮ್ । ಆಯುಷ್ಯಂ ತೇಜ ಆರೋಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನ ॥

ಶ್ರಿಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನೋಂ ನಮ ಇತಿ । ಗೋತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪೂರ್ವಕಮಭಿವದೇತ್ ॥

122. ಅಗ್ನಿಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಪರಿಶಿಂಚತಿ ।

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ । ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ

ಧೀಮಹಿ । ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥

123. ಅಗ್ನಿಂ ಸಮಂತ್ರಮಭ್ಯರ್ಚಯೇತ್ ।

ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪರಿಸ್ತರಣಂ ಉತ್ತರೇ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥

124. ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ವರಂ ದದಾಮಿ ॥

ಬ್ರಹ್ಮವಿಸರ್ಜನೆ ಮಂತ್ರ :- ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ । ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಉದ್ವಾಸಯಾಮಿ ॥

125. ಹೋಮಾಂತೇ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ । ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ
ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

126. ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಮೇಧಾಂ ಯಶಃ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಶ್ರಿಯಂ
ಬಲಂ ಆಯುಷ್ಯಂ ತೇಜ ಆರೋಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನ ।
ಶ್ರಿಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಹವ್ಯವಾಹನೋನ್ನಮ ಇತಿ ।
ಚತುಸ್ಸಾಗರ .... ಅಭಿವಾದಯೇ ॥

127. ರಕ್ಷಾಧಾರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಮಾನಸ್ತೋಕ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಕುತ್ಸೋ ರುದ್ರೋ ಜಗತೀ ಭಸ್ಮಾದಾನೇ
ವಿನಿಯೋಗಃ ।

122. ಅಗ್ನಿಗೆ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಗಾಯತ್ರೀ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಪರಿಷೇಚನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಿಂದಿನ 74ನೇ ಮನ್ತ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ 'ಓಂ ವಿಶ್ವಾನಿನೋ ....' ಇತ್ಯಾದಿ ಮನ್ತ್ರ ಪಠಿಸಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು.

123. ಪೂರ್ವಾದಿಯಾಗಿ ಪರಿಸ್ತರಣಗಳನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಪೂಜೆ.

124. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಯಥೋಕ್ತ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. (ದಕ್ಷಿಣೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಯವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೋಮಶೇಷಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.)

125. ಹೋಮಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಧ್ಯಾನ ಆವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

126. ಅಗ್ನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರವರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿವಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

127. ರಕ್ಷಾಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಮುಂದಿನ ಈ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ತರದಿಂದ ಸ್ರುವದಿಂದ ರಕ್ಷೆಯ ಅಂಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಮಾ ನಸ್ತೋಕೇ ತನಯೇ ಮಾನ ಆಯೌ

ಮಾನೋ ಗೋಷು ಮಾನೋ ಅಶ್ವೇಷು ರೀರಿಷಃ ।

ವೀರಾನ್ಮಾನೋ ರುದ್ರಭಾಮಿತೋೇ ವಧೀರ್ಹವಿಷ್ಮಂತಸ್ಸದ

ಮಿತ್ವಾ ಹವಾಮಹೇ ॥

ಅನೇನೋತ್ತರಸ್ಥಿತ ಭಸ್ಮ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥

128. ಬೃಹತ್ಸಾಮೇತಿ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ನಕುಲ ಋಷಿಃ ಇನ್ದ್ರೋ ದೇವತಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ಭಸ್ಮಧಾರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಬೃಹತ್ಸಾಮ ಕ್ಷತ್ರಭೃದ್ವೃದ್ಧವೃಷ್ಣ್ಯಂ ತ್ರಿಷ್ಟುಭೌಜಶ್ಶುಭಿತ

ಮುಗ್ರ ವೀರಂ । ಇನ್ದ್ರಸ್ತೋಮೇನ ಪಂಚದಶೇನ

ಮಧ್ಯಮಿದಂ ವಾತೇನ ಸಗರೇಣ ರಕ್ಷ ॥

129. ಅಗ್ನೇನಯೇತ್ಯನೇನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಅಗ್ನೇನಯೇತ್ಯಷ್ಟರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಅಗಸ್ತ್ಯೋಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಅಗ್ನಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

128. ಈ ಮನ್ತ್ರದಿಂದ ಹೋಮ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಯಜಮಾನನು ತಾನು ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು.

ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೇಃ - ಇತಿ ಲಲಾಟೇ
ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ - ಇತಿ ಕಂಠೇ
ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ - ಇತಿ ನಾಭೌ
ಯದ್ದೇವಾನಾಂ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ - ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣ ಬಾಹುಮೂಲೆ
ತನ್ಮೇ ಅಸ್ತು ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ - ಇತಿ ವಾಮಾಂಸೇ
ಶತಾಯುಷಂ - ಇತಿ ಶಿರಸಿ

129. ಈ ಮುಂದಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಅಗ್ನಿಗೆ ಮೂರು ಸಲ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಅಗ್ನೇ ನಯ ಸುಪಥಾರಾಯೇ ಅಸ್ಮಾನ್, ವಿಶ್ವಾನಿ ದೇವ ವಯುನಾನಿ ವಿದ್ವಾನ್ । ಯುಯೋಧ್ಯಸ್ಮಜ್ಜು ಹುರಾಣ ಮೇನೋ ಭೂಯಿಷ್ಠಾಂ ತೇ ನಮ ಉಕ್ತಿಂ ವಿಧೇಮ । ಅಗ್ನೇ ತ್ವಂ ಪಾರಯಾ ನವ್ಯೋ ಅಸ್ಮಾನ್ತ್ಸ್ವಸ್ತಿಭಿರತಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ವಿಶ್ವಾ । ಪೂಶ್ಚ ಪೃಥ್ವೀ ಬಹುಲಾನ ಉರ್ವೀ ಭವಾ ತೋಕಾಯ ತನಯಾಯ ಶಂಯೋಃ ॥ ಅಗ್ನೇ ತ್ವಮಸ್ಮದ್ಯುಯೋಧ್ಯಮೀವಾ ಅನಗ್ನಿತ್ರಾ ಅಭ್ಯಮಂತ ಕೃಷ್ಟೀಃ । ಪುನರಸ್ಮಭ್ಯಂ ಸುವಿತಾಯ ದೇವ ಕ್ಷಾಂ ವಿಶ್ವೇಭಿರಮೃತೇಭಿರ್ಯಜತ್ರ ॥ ಪಾಹಿನೋ ಅಗ್ನೇ ಪಾಯುಭಿರಜಸ್ರೈರುತ ಪ್ರಿಯೇ ಸದನ ಆಶು ಶುಕ್ವಾನ್ । ಮಾ ತೇ ಭಯಂ ಜರಿತಾರಂ ಯವಿಷ್ಠ ನೂನಂ ವಿದನ್ಮಾಪರಂ ಸಹಸ್ವಃ ॥ ಮಾನೋ ಅಗ್ನೇವಸೃಜೋ ಅಘಾಯಾವಿಷ್ಯವೇ ರಿಪವೇ ದುಚ್ಛುನಾಯೈ । ಮಾ ದತ್ವತೇ ದಶತೇ ಮಾದತೇ ನೋ ಮಾ ರೀಷತೇ ಸಹಸಾವನ್ಪರಾದಾಃ ॥ ವಿಘತ್ವಿವಾ ಋತಜಾತಯಂಸದ್ಗೃಣಾನೋ ಅಗ್ನೇ ತನ್ವೇ

೩ ವರೂಥಮ್ । ವಿಶ್ವಾದ್ರಿರಿಕ್ಷೋರುತ ವಾ ನಿನಿತ್ಸೋರಭಿ ಹ್ರುತಾ ಮಸಿ ಹಿ ದೇವ ವಿಷ್ಪಟ್ ॥ ತ್ವಂತಾ ಅಗ್ನ ಉಭಯಾನ್, ವಿವಿದ್ವಾನ್, ವೇಷಿ ಪ್ರಪಿತ್ವೇ ಮನುಷೋ ಯಜತ್ರ । ಅಭಿಪಿತ್ವೇ ಮನವೇಶಾಸ್ಯೋ ಭೂರ್ಮರ್ಮೃ ಜೇನ್ಯ ಉಶಿಗ್ಭಿರ್ನಾಕ್ರಃ ॥ ಅವೋ ಚಾಮ ನಿವಚನಾನ್ಯಸ್ಮಿ ನ್ಮಾನಸ್ಯ ಸೂನುಃ ಸಹಸಾನೇ ಅಗ್ನೌ । ವಯಂ ಸಹಸ್ರ ಮೃಷಿಭಿಃ ಸನೇಮ ವಿದ್ಯಾಮೇಷಂ ವೃಜನಂ ಜೀರದಾನುಮ್ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಯ ನಮಸ್ತೇ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಯೇ । ನಮ ಆಹವನೀಯಾಯ ಮಹಾವೇದ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ಕಾಂಡದ್ವಯೋಪಪಾದ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣೇ । ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗ ರೂಪಾಯ ಯಜ್ಞೇಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ಯಜ್ಞೇಶಾಚ್ಯುತ ಗೋವಿಂದ ಮಾಧವಾನಂತ ಕೇಶವ । ಕೃಷ್ಣ ವಿಷ್ಣೋ ಹೃಷೀಕೇಶ ವಾಸುದೇವ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

130. ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಪೂರ್ತ್ಯರ್ಥಂ ತದ್ವಿಷ್ಣೋರಿತಿ ಮನ್ತ್ರಂ ಜಪಿತ್ವಾ ।

ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಂ ಸದಾ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸೂರಯಃ ।

[illegible]

[illegible]

|| [illegible]

131. [illegible]

[illegible]

|| [illegible]

132. [illegible]

[illegible]

|| [illegible]

130. ಹೋಮ ಕಾಲಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ದೋಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ 'ತದ್ವಿಷ್ಣೋ ....' ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. || [illegible]

|| [illegible]

ದಿವೀವಚಕ್ಷುರಾತತಮ್ । ತದ್ವಿಪ್ರಾಸೋ ವಿಪನ್ಯವೋ ಜಾಗೃ ವಾಂಸಃ ಸಮಿಂಧತೇ । ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥

131. ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪೋ ಹೋಮ ಕ್ರಿಯಾದಿಷು ।
ನ್ಯೂನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋ ವಂದೇ ತಮಚ್ಯುತಂ ।
ಮನ್ತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ಹುತಾಶನ ।
ಯತ್ಕೃತಂತು ಮಯಾದೇವ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತದಸ್ತು ಮೇ ।
ಅನೇನ ಮಯಾಕೃತೇನ .... ಹೋಮೇನ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರೀಣಾತು ॥

132. ಹೋಮಾಂತೇ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ ॥ ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಸ್ಪತೇ ದೇವಯಂ ತಸ್ತ್ವೇ ಮಹೇ । ಉಪಪ್ರಯಂತು ಮರುತಃ ಸುದಾನವ ಇಂದ್ರ ಪ್ರಾಶೂರ್ಭ ವಾಸಚಾ । ಅಭ್ಯಾರವಿಂದದ್ರಯೋ ನಿಷಿಕ್ತಂ ಪುಷ್ಕರೇ ಮಧು ॥ ಅವತಸ್ಯ ವಿಸರ್ಜನೇ ॥ ಗಚ್ಛಗಚ್ಛ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ವಸ್ಥಾನಂ ಪರಮೇಶ್ವರ । ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ದೇವ ತತ್ರಗಚ್ಛ ಹುತಾಶನ ।.... ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ ॥

॥ ಹರಿಃ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

॥ ॐ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಚರಣಾರವಿಂದಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

131. ಈ ಮನ್ತ್ರ ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಮ ಫಲವನ್ನು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

132. ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನ ಪೂರ್ವಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷತೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡುವುದು.

॥ ಹರಿಃ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

॥ ॐ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಚರಣಾರವಿಂದಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥